

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

PŘÍSPĚVKY NA VYBRANÉ ČINNOSTI MYSLIVECKÉHO HOSPODAŘENÍ

2010

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Pro odbor rybářství, myslivosti a včelařství MZe ČR
zpracovali: Petr Šeplavý, Ing. Pavel Vovesný,
Ing. Jaroslav Růžička, Ing. František Havránek, CSc.
Doc. MVDr. Karel Bukovjan, CSc.

Vydalo Ministerstvo zemědělství České republiky
Těšnov 17, 117 05 Praha 1
internet: www.mze.cz, email: info@mze.cz

Pro MZe vyrobil Rembrandt s.r.o.
Autoři kreseb a fotografií: Václav Nasvětil, Ivana Skálová,
Jan Šeplavý, František Havránek, Eduard Studnička
Grafická úprava: Radim Žůrek / Atelier ŽŮ

Neprodejné.

ISBN 978-80-7084-004-7

Petr Šeplavý
Ing. Pavel Vovesný
Ing. Jaroslav Růžička
Ing. František Havránek, CSc.
Doc. MVDr. Karel Bukovjan, CSc.

PŘÍSPĚVKY NA VYBRANÉ ČINNOSTI MYSLIVECKÉHO HOSPODAŘENÍ 2010

Závazná pravidla poskytování finančních příspěvků na vybrané činnosti mysliveckého hospodaření v roce 2010 a způsobu kontroly jejich využití (podle § 46 odst. 5 zákona č. 289/1995 Sb., O lesích a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

Obsah:

	Obecné podmínky	3
	Přehled předmětu příspěvků	4
	Obecné podmínky přiznání příspěvku	5
Ga	Zlepšování životních podmínek zvěře	5
Ga1	Políčka pro zvěř	5
Ga2	Napajedla	5
Ga3	Betonová nora	6
Ga4	Lapací zařízení	6
Ga5	Hnízdní budky	7
Ga6	Odchyťová zařízení na prasata divoká	7
Gb	Podpora ohrožených druhů zvěře	8
Gb1	Tetřev hlušec	8
Gb2	Tetřívek obecný	8
Gb3	Koroptev polní	9
Gb4	Přístřešky pro koroptve	9
Gc	Oborní chovy zvěře se vzácnými druhy a poddruhy	10
Gc1	Koza bezoárová	10
Gc2	Bílý jelen	10
Gd	Použití dravců v ochraně rostlin	11
Gd1	Hnízdní podložky a budky	11
Gd2	Berličky pro dravce	11
Ge	Veterinárně léčebné akce	12
Ge1	Premixy	12
	Veterinární vyšetření	12
K	Chov a výcvik národních plemen loveckých psů a loveckých dravců	13
Ka	Úspěšně vykonaná zkouška loveckého psa z výkonu	13
Kb	Úspěšný odchov loveckého dravce	13
	Technické nákresy a podklady pro žádost	14
	Tabulka pro výpočet premixu	35
	Vzor nákresu do mapy	36
	Vzory formulářů	38

Seznam použité literatury

- Herz J.,: Líška hrdzavá, Pa PRESS Bratislava, 2003
 Komárek J.,: Hubení škodlivé zvěře a ptactva, Orbis-Praha, 1944
 Svatoš I.,: Líška obecná – biologie a lov, Ministerstvo zemědělství a výživy ČSR, 1985
 Hromas J., Rotschein J.,: Myslivecká zařízení v honitbách,
 Ministerstvo zemědělství a výživy ČSR, 1986
 Stubbe Ch., Ahrens M., Stubbe M, Goretzki J.,: Lebendfang von Wildtieren,
 Deutscher Landwirtschaftsverlag Berlin, 1995
 Stubbe H.,: Buch der Hege, VEB Deutscher Landwirtschaftsverlag Berlin, 1981
 Forst P., kolektiv.,: Myslivost, Státní zemědělské nakladatelství, 1975

Obecné podmínky

1. Podle těchto „Závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích v roce 2010 a způsobu kontroly jejich využití“ (dále jen „pravidla“) se poskytují finanční příspěvky (dále jen „příspěvky“) na
 - a) obnovu lesů poškozených imisemi,
 - b) obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů,
 - c) sdružování vlastníků lesů malých výměr¹⁾,
 - d) ekologické a k přírodě šetrné technologie,
 - e) (neobsazeno)
 - f) (neobsazeno)

g) vybrané činnosti mysliveckého hospodaření²⁾,

 - h) úhradu zvýšených nákladů spojených s vyhotovením digitální formy dat lesního hospodářského plánu³⁾ (dále jen „plán“) pro účely státní správy lesů,
 - i) ostatní hospodaření v lesích,
 - j) (neobsazeno)

k) chov a výcvik národních plemen loveckých psů a loveckých dravců²⁾
2. Příspěvky podle odstavce 1 písm. a) až i) poskytuje
 - a) Ministerstvo životního prostředí, jde-li o pozemky v národních parcích a jejich ochranných pásmech⁴⁾,
 - b) Ministerstvo obrany, jde-li o pozemky důležité pro obranu státu⁵⁾,
 - c) Ministerstvo zemědělství, jde-li o příspěvky podle odstavce 1 písm. g), h) a i) a současně se jedná o pozemky neuvedené v písm. a) a b) tohoto odstavce.
3. Příspěvky podle odst. 1 písm. k) poskytuje Ministerstvo zemědělství.
4. V případě, že pozemky jsou ve spoluvlastnictví více osob, je žadatelem o příspěvek vždy osoba, která
 - a) má většinový spoluvlastnický podíl⁶⁾, nebo
 - b) je zmocněna písemnou ověřenou plnou mocí dalšími spoluvlastníky, kteří mají spolu se žadatelem na pozemku většinový podíl počítaný podle velikosti podílů.
5. Pokud je žadatelem nájemce, přikládá k žádosti nájemní smlouvu, která musí obsahovat i souhlas vlastníka pozemku s poskytnutím příspěvku nájemci, v případě investičního příspěvku i způsob nakládání s pořízenou investicí. Souhlas s poskytnutím příspěvku není nutný k žádosti podle písmene g).
6. Pokud je pozemek, na který je žádán příspěvek, na území národního parku, přikládá žadatel k žádosti stanovisko správy národního parku.
7. Příspěvky jsou poskytovány sazbou na technickou jednotku (dále jen „sazbové příspěvky“) nebo na základě vyúčtování skutečně vynaložených nákladů (dále jen „nákladové příspěvky“). Rozhodujícím dokladem pro přiznání sazbových příspěvků je dodržení účelu a podmínek stanovených v pravidlech a v rozhodnutí, skutečně vynaložené náklady se u sazbových příspěvků neprokazují.
8. Žadatel vypočte požadovanou výši příspěvku způsobem uvedeným u příslušného předmětu příspěvku a zaokrouhluje ji vždy na celé koruny dolů.
10. Příspěvek se neposkytne v případě, že
 - a) žadatel v době podání žádosti o poskytnutí příspěvku podle části 2. písmen A, B, C, D a I nehopodará podle platného plánu nebo podle převzaté platné lesní hospodářské osnovy,
 - b) celková výše příspěvku vypočtená podacím místem je nižší než 1 000 Kč.
11. Žádost o poskytnutí příspěvku, jakož i vyúčtování příspěvku podle těchto pravidel, podává žadatel podacímu místu. Podacím místem se rozumí
 - a) jde-li o pozemky podle odstavce 2 písm. a), odbor výkonu státní správy Ministerstva životního prostředí, v jehož územním obvodu se nachází předmětný pozemek,
 - b) jde-li o pozemky podle odstavce 2 písm. b), Ministerstvo obrany,
 - c) jde-li o pozemky podle odstavce 2 písm. c), krajský úřad, do jehož územní působnosti patří katastrální území, na němž se pozemky nacházejí; nacházejí-li se pozemky v územní působnosti dvou nebo více krajů, je příslušný ten krajský úřad, v jehož územní působnosti se nachází největší část honitby; v případě příspěvku dle části 2. písm. H je příslušný ten krajský úřad, v jehož územní působnosti se nachází největší část lesního hospodářského celku (LHC), pro který je zpracován lesní hospodářský plán,
 - d) u příspěvku podle odst. 1 písm. k), krajský úřad, v jehož územní působnosti se nachází trvalé bydliště majitele loveckého psa, resp. majitele loveckého dravce.
12. Podací místo zaeviduje žádost dnem přijetí.
13. Je-li předložená žádost neúplně nebo nesprávně vyplněna, vyzve podací místo žadatele k odstranění nedostatků. Pokud žadatel neodstraní všechny uvedené nedostatky do 30 kalendářních dnů ode dne doručení výzvy, bude žádost zamítnuta. Zařazení žádosti do pořadí pro projednání bude provedeno až po odstranění všech nedostatků.
14. Žádosti jsou projednávány podacím místem v pořadí, v jakém byly zaregistrovány.
15. Příspěvky jsou přiznávány do vyčerpání finančních limitů stanovených podacím místu příslušným ministerstvem, podle odstavce 2 a odstavce 3 pro jednotlivá písmena příspěvku.
16. Žadatel je o přiznání příspěvku vyrozuměn podacím místem formou rozhodnutí. Na toto rozhodování se nevztahují obecné předpisy o správním řízení⁷⁾, ⁸⁾. V případě neposkytnutí příspěvku podací místo tuto skutečnost písemně oznámí žadateli s uvedením důvodu.
17. Příspěvky jsou poukazovány bezhotovostně přímo na účet žadatele, a to:
 - a) u příspěvků poskytovaných podle části 2. písmen A, B, C, D, G odstavce 1, H a K po splnění podmínek a po přiznání příspěvku,
 - b) u příspěvků poskytovaných podle části 2 písmene G odstavce 2 a písmene I na základě předloženého vyúčtování po provedení prací a po přiznání příspěvku.
18. Je-li poskytnut příspěvek podle těchto pravidel, nelze na stejný předmět příspěvku poskytnout v témže roce jinou podporu z veřejných zdrojů nebo z fondů Evropské unie.
19. Důvodem k zamítnutí žádosti podle těchto pravidel může být skutečnost, že byla žadateli, v období tří let před doručením žádosti o finanční příspěvek na hospodaření v lesích podacímu místu, pravomocně uložena sankce za porušení lesního zákona.
20. Kontrola dodržení podmínek stanovených těmito pravidly je vykonávána podle zvláštních právních předpisů⁹⁾.
21. Při zjištění, že provedení prací neodpovídá uvedenému rozsahu, účelu nebo kvalitě, nebo došlo k neohlášené změně v projektové dokumentaci nebo uvedení nepravdivých údajů, postupuje se podle zvláštního právního předpisu¹⁰⁾.
22. Fyzické osoby, které v rámci svého pracovního nebo obdobného poměru přicházejí do styku s osobními daty žadatelů uvedenými na žádostech, mají povinnost zachovávat mlčenlivost o těchto informacích podle zvláštního právního předpisu¹¹⁾.
23. Příspěvek může být poskytnut pouze za předpokladu, že žadatel písemně potvrdí na žádosti o příspěvek svým podpisem souhlas se zveřejněním údajů v následujícím rozsahu:
 - a) jméno popř. jména a příjmení žadatele, popř. obchodní firma; název právnické osoby,
 - b) identifikační číslo (bylo-li přiděleno),
 - c) adresa místa trvalého pobytu; adresa místa podnikání,
 - d) předmět příspěvku,
 - e) výše poskytnutého příspěvku.
24. V případě, že žadatel nemůže dodržet skutečnosti uvedené v žádosti a stanovené v rozhodnutí, požádá podací místo o jejich změnu, kterou doloží příslušnými doklady.
25. Působnosti stanovené krajskému úřadu podle těchto pravidel jsou výkonem přenesené působnosti.

Přehled předmětu příspěvků:

G. PŘÍSPĚVEK NA VYBRANÉ ČINNOSTI MYSLIVECKÉHO HOSPODAŘENÍ

Příspěvky poskytované sazbou

Ga) zlepšování životního prostředí zvěře

- založení nebo údržba zvěřních políček pro spárkatou nebo drobnou zvěř maximálně 0,5 ha na 100 ha honitby, přičemž minimální výměra zakládaného zvěřního políčka je 0,1 ha a maximální výměra 1 ha,
- zřizování napajedel pro zvěř v maximálním počtu 1 ks na 100 ha honitby,
- pořízení a instalace nebo výroba a instalace nových betonových nor na odchyt lišek v počtu maximálně 1 ks na 250 ha honitby,
- pořízení a instalace nebo výroba a instalace nových lapacích zařízení splňujících podmínky zvláštních právních předpisů¹²⁾ na zavlečené druhy živočichů v přírodě nežádoucí, pokud se v honitbě vyskytují, v počtu maximálně 1 ks na 250 ha honitby,
- pořízení a instalace nebo výroba a instalace nových hnízdních budek pro vodní ptáky, kteří jsou zvěří, v maximálním počtu 3 kusů na 1 ha vodní plochy.
- pořízení a instalace nebo výroba a instalace nových odchytových zařízení na prasata divoká v počtu maximálně 1 ks na 250 ha honitby.

Gb) podpora ohrožených druhů zvěře

- vypuštění nakoupených nebo odchovaných jedinců ohrožených druhů zvěře (tetřeva hlušce, tetřívka obecného, koroptve polní) v lokalitách jejich přirozeného výskytu (v případě koroptve polní se příspěvek nevztahuje na vypouštění po zakomorování),
- pořízení a umístění nebo výroba a umístění nových pře-

nosných přístřešků pro koroptve v počtu maximálně 5 ks na 100 ha zemědělské a ostatní půdy,

Gc) oborní chovy zvěře se vzácnými druhy nebo poddruhy (koza bezoárová a bílý jelen)

Gd) použití dravců v ochraně rostlin - ochrana zemědělských kultur proti hlodavcům

- výroba a instalace hnízdních podložek nebo budek pro ptáky, kteří jsou zvěří, v počtu 1 ks/100ha,
- výroba a rozmístění loveckých stanovišť pro dravce (berličky) v trvalých pícninách a trvalých travních porostech, v maximálním počtu 5 berliček na 1 ha zemědělské půdy v honitbě.

Ge) veterinárně léčebné akce v chovech zvěře

- medikované premixy pro přidávání do krmiv pro léčbu parazitóz u spárkaté zvěře; příspěvek se poskytuje na základě nálezu parazitóz, provedeného laboratorním vyšetřením.

Nákladové příspěvky

- veterinární vyšetření směřující ke zjišťování nákaz v chovech zvěře mimo vyšetření nákaz hrazených státní veterinární správou (serologické, virologické vyšetření nákazy a parazitologické vyšetření), vyšetření bude provedeno laboratorně.

K. CHOV A VÝCVIK NÁRODNÍCH PLEMEN LOVECKÝCH PSŮ A LOVECKÝCH DRAVCŮ

Ka) úspěšně vykonaná zkouška psa z výkonu v roce podání žádosti o příspěvek u plemen psů český teriér a český fousek

Kb) úspěšný odchov loveckého dravce¹⁷⁾ vyvedeného z umělého chovu (jestřáb lesní, sokol stěhovavý, raroh velký, orel skalní).

Odkazy v textu

¹⁾ Finanční podpora v rámci čl. 2 Příspěvky, C. Příspěvky na sdružování vlastníků lesů malých výměr, je udělována podle Nařízení komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis.

²⁾ § 62 zákona č. 449/2001 Sb., O myslivosti.

³⁾ § 24 zákona č. 289/1995 Sb., O lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon).

⁴⁾ Zákon č. 114/1992 Sb., O ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ Zákon č. 222/1999 Sb., O zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁾ § 139 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 509/1991 Sb.

⁷⁾ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁾ § 46 odst. 2 zákona č. 289/1995 Sb., ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

⁹⁾ Například zákon č. 552/1991 Sb., O státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁾ Například § 15 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., O rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění zákona č. 109/2009 Sb.

¹¹⁾ § 15 zákona č. 101/2000 Sb., O ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

¹²⁾ § 45 zákona č. 449/2001 Sb.

§ 14 zákona č. 246/1992 Sb., Na ochranu zvířat proti týrání.

²⁷⁾ § 56 zákona č. 114/1992 Sb., § 5 zákona č. 449/2001 Sb.

²⁸⁾ § 36 zákona č. 449/2001 Sb.

²⁹⁾ § 54 odst. 3 či § 56 zákona č. 114/1992 Sb., O ochraně přírody a krajiny.

³⁰⁾ § 44 zákona č. 449/2001 Sb.

³¹⁾ § 54 nebo § 56 zákona č. 114/1992 Sb.

Obecné podmínky přiznání příspěvku

- Pro příspěvky pod písmenem G na vybrané činnosti mysliveckého hospodaření a pro nákladový příspěvek na veterinární vyšetření je žadatelem pouze uživatel honitby podle zak. 499/2001 Sb., pro příspěvky pod písmenem K na chov a výcvik národních plemen loveckých psů a loveckých dravců je žadatelem majitel loveckého psa nebo majitel umělého chovu loveckého dravce.
- Žádost se podává na formuláři žádost a příloha k žádosti v příloze na str. 38, 39 a 40 do 31. května 2010 a vyúčtování skutečně vynaložených přímých nákladů s výpočtem výše příspěvku u nákladového příspěvku předkládá žadatel do 29. října 2010. Pro příspěvky pod písmenem K předkládá majitel žádost do 29. října 2010.
- Jednou z podmínek přiznání příspěvku je hospodárné využití prostředků, (realizace za ceny vzešlé z výsledků zadávacího řízení nebo za ceny místně obvyklé).
- Podací místo zaeviduje žádost dnem přijetí a žádosti jsou projednávány v pořadí, v jakém byly zaregistrovány.
- Příspěvky jsou poukazovány bezhotovostně do vyčerpání přidělených limitů.
- Žadatel předkládá pouze jednu žádost za celou skupinu dotačního titulu G.
- Celková výše příspěvku vypočtená podacím místem musí být pro přiznání příspěvku vyšší než 1000 Kč.
- Sazba v jednotlivých dotačních titulech je uvedena v Kč.

Ga Zlepšování životních podmínek zvěře

Ga1 Políčka pro zvěř

podrobnosti strana 14

Předmět příspěvku	Technické jednotky	Indikace	Sazba
Založení nebo údržba zvěřních políček pro spárkatou nebo drobnou zvěř	Kč/ha	G a 1	5 000

Podmínky a požadavky:

- obecné podmínky přiznání příspěvku str. 5,
- maximálně 0,5 ha na 100 ha honitby,
- minimální výměra zakládaného zvěřního políčka je 0,1 ha a maximální výměra 1 ha,
- kultura, na kterou je poskytnut příspěvek, nesmí být předmětem zemědělské komerční činnosti a musí sloužit svému účelu,
- pro přiznání příspěvku je rozhodující období, ve kterém začne zvěřní políčko sloužit svému účelu (rozhodujícím obdobím se rozumí první období produkce),
- výše příspěvku se stanoví součinem sazby a počtu ha.

Přílohy k žádosti:

- čestné prohlášení uživatele honitby, že vlastníkem dotčeného honebního pozemku byl vydán předchozí souhlas se založením nebo údržbou zvěřních políček pro spárkatou zvěř nebo drobnou zvěř, na které je požadován příspěvek, na svém honebním pozemku (uvést parcelní číslo pozemku a název katastrálního území, v němž se pozemek nachází)
- kopie statistického výkazu MYSL 1-01 pro danou honitbu (nebo kopie rozhodnutí o uznání honitby – pro účely žádosti doporučujeme přiložit kopii statistického výkazu),
- zákres do mapy v měřítku 1:25 000 nebo 1:10 000, včetně zákresu mysliveckých políček instalovaných v minulých letech, na které byl poskytnut příspěvek,
- agrotechnická dokumentace, parcelní číslo pozemku a název KÚ (velikost políčka, skladba kultur a agrotechnické údaje, období, kdy začne políčko sloužit svému účelu).

Ga2 Napajedla

podrobnosti strana 20

Předmět příspěvku	Technické jednotky	Indikace	Sazba
Zřizování napajedel pro zvěř	Kč/ks	G a 2	1 000

Podmínky a požadavky:

- obecné podmínky přiznání příspěvku str. 5,
- v maximálním počtu 1 ks na 100 ha honitby,
- výše příspěvku se stanoví součinem sazby a počtu napajedel.
- příspěvek lze poskytnout jednou za 10 let a o instalaci bude žadatelem vypracován zápis, který bude nejpozději do 29.10. 2010 předložen podacímu místu (podací místo sleduje počet dotovaných zařízení a jejich počet za sledovaných 10 let nesmí překročit maximální počet stanovený podle výměry honitby),

Přílohy k žádosti:

- čestné prohlášení uživatele honitby, že vlastníkem dotčeného honebního pozemku byl vydán předchozí souhlas s vybudováním a umístěním zařízení, na které je požadován příspěvek, na svém honebním pozemku (uvést parcelní číslo pozemku a název katastrálního území, v němž se pozemek nachází),
- kopie statistického výkazu MYSL 1-01 pro danou honitbu (nebo kopie rozhodnutí o uznání honitby – pro účely žádosti doporučujeme přiložit kopii statistického výkazu),
- zákres do mapy v měřítku 1:25 000 nebo 1:10 000, včetně zákresu napajedel instalovaných v minulých letech, na které byl poskytnut příspěvek,
- technická dokumentace.

Ga3 Betonová nora

podrobnosti strana 21

Předmět příspěvku	Technické jednotky	Indikace	Sazba
Pořízení a instalace nebo výroba a instalace nové betonové nory	Kč/ks	G a 3	2 000

Podmínky a požadavky:

- obecné podmínky přiznání příspěvku str. 5,
- v počtu maximálně 1 ks na 250 ha honitby,
- výše příspěvku se stanoví součinem sazby a počtu betonových nor,
- příspěvek lze poskytnout jednou za 10 let a o instalaci bude žadatelem vypracován zápis, který bude nejpozději do 29. 10. 2010 předložen podacímu místu (podací místo sleduje počet dotovaných nor a jejich počet za sledovaných 10 let nesmí překročit maximální počet stanovený podle výměry honitby),
- nora musí splňovat svou primární funkci, tj. odchyt lišek.

Přílohy k žádosti:

- čestné prohlášení uživatele honitby, že vlastníkem dotčeného honebního pozemku byl vydán předchozí souhlas s vybudováním a umístěním zařízení, na které je požadován příspěvek, na svém honebním pozemku (uvést parcelní číslo pozemku a název katastrálního území, v němž se pozemek nachází),
- kopie statistického výkazu MYSL 1-01 pro danou honitbu (nebo kopie rozhodnutí o uznání honitby – pro účely žádosti doporučujeme přiložit kopii statistického výkazu),
- záznam do mapy v měřítku 1:25 000 nebo 1:10 000, včetně záznamu mysliveckých zařízení instalovaných v minulých letech, na které byl poskytnut příspěvek,
- technická dokumentace.

Ga4 Lapací zařízení

podrobnosti strana 23

Předmět příspěvku	Technické jednotky	Indikace	Sazba
Pořízení a instalace nebo výroba a instalace nových lapacích zařízení	Kč/ks	G a 4	1 000

Podmínky a požadavky:

- obecné podmínky přiznání příspěvku str. 5,
- pořízení a instalace nebo výroba a instalace nových lapacích zařízení splňujících podmínky zvláštních právních předpisů²⁶⁾ na zavlečené druhy živočichů v přírodě nežádoucích (nutrie říční, norek americký, psík mývalovitý a mýval severní) pokud se v honitbě vyskytují (výskyt se prokazuje odlovem uvedeným ve statistickém výkazu MYSL 1-01, nebo čestným prohlášením),
- v počtu maximálně 1 ks na 250 ha honitby,
- výše příspěvku se stanoví součinem sazby a počtu lapacích zařízení,
- příspěvek na lapací zařízení lze poskytnout jednou za 10 let a o instalaci bude žadatelem vypracován zápis, který bude nejpozději do 29. 10. 2010 předložen podacímu místu (podací místo sleduje počet dotovaných lapacích zařízení a jejich počet za sledovaných 10 let nesmí překročit maximální počet stanovený podle výměry honitby).

Přílohy k žádosti:

- čestné prohlášení uživatele honitby, že vlastníkem dotčeného honebního pozemku byl vydán předchozí souhlas s vybudováním a umístěním zařízení, na které je požadován příspěvek, na svém honebním pozemku (uvést parcelní číslo pozemku a název katastrálního území, v němž se pozemek nachází),
- kopie statistického výkazu MYSL 1-01 pro danou honitbu (nebo kopie rozhodnutí o uznání honitby – pro účely žádosti doporučujeme přiložit kopii statistického výkazu),
- záznam do mapy v měřítku 1:25 000 nebo 1:10 000, včetně záznamu lapacích zařízení instalovaných v minulých letech, na které byl poskytnut příspěvek,
- čestné prohlášení o výskytu zavlečených druhů živočichů v honitbě, pokud není výskyt v honitbě doložen uvedeným odlovem v MYSL 1-01,
- technická dokumentace.

²⁶⁾ § 45 zákona č. 449/2001 Sb.

§ 14 Zákona č. 246/1992 Sb., Na ochranu zvířat proti týrání.

Ga5 Hnízdní budky pro vodní ptáky

podrobnosti strana 25

Předmět příspěvku	Technické jednotky	Indikace	Sazba
Pořízení nebo výroba a instalace nových hnízdních budek pro vodní ptáky	Kč/ks	G a 5	500

Podmínky a požadavky:

- obecné podmínky přiznání příspěvku str. 5,
- pořízení a instalace nebo výroba a instalace nových hnízdních budek pro vodní ptáky, kteří jsou zvěří v maximálním počtu 3 kusů na 1 ha vodní plochy,
- příspěvek lze poskytnout jednou za 10 let a o instalaci bude žadatelem vypracován zápis, který bude nejpozději do 29. 10. 2010 předložen podacímu místu (podací místo sleduje počet dotovaných hnízdních budek a jejich počet za sledovaných 10 let nesmí překročit maximální počet stanovený podle výměry vodní plochy honitby),
- výše příspěvku se stanoví součinem sazby a počtu budek pro vodní ptáky.

Přílohy k žádosti:

- čestné prohlášení uživatele honitby, že vlastníkem dotčeného honebního pozemku byl vydán předchozí souhlas s vybudováním a umístěním zařízení, na které je požadován příspěvek, na svém honebním pozemku (uvést parcelní číslo pozemku a název katastrálního území, v němž se pozemek nachází),
- kopie statistického výkazu MYSL 1-01 pro danou honitbu (nebo kopie rozhodnutí o uznání honitby – pro účely žádosti doporučujeme přiložit kopii statistického výkazu),
- zakres do mapy v měřítku 1:25 000 nebo 1:10 000, včetně zakresu hnízdních budek instalovaných v minulých letech, na které byl poskytnut příspěvek,
- technická dokumentace.

Ga6 Odchyťová zařízení na prasata divoká

podrobnosti strana 27

předmět příspěvku	technické jednotky	indikace	sazba
pořízení a instalace nebo výroba a instalace nových odchyťových zařízení na prasata divoká	kč/ks	G a 6	4000

Podmínky a požadavky:

- obecné podmínky přiznání příspěvku str. 5,
- v počtu maximálně 1 ks na 250 ha honitby,
- výše příspěvku se stanoví součinem sazby a počtu odchyťových zařízení na prasata divoká,
- příspěvek lze poskytnout jednou za 10 let a o instalaci bude žadatelem vypracován zápis, který bude nejpozději do 29.10. 2010 předložen podacímu místu (podací místo sleduje počet dotovaných zařízení a jejich počet za sledovaných 10 let nesmí překročit maximální počet stanovený podle výměry honitby),
- odchyťové zařízení musí splňovat svou primární funkci, tj. odchyt divokých prasat.

Přílohy k žádosti:

- čestné prohlášení uživatele honitby, že vlastníkem dotčeného honebního pozemku byl vydán předchozí souhlas s vybudováním a umístěním zařízení, na které je požadován příspěvek, na svém honebním pozemku (uvést parcelní číslo pozemku a název katastrálního území, v němž se pozemek nachází),
- kopie statistického výkazu MYSL 1-01 pro danou honitbu (nebo kopie rozhodnutí o uznání honitby – pro účely žádosti doporučujeme přiložit kopii statistického výkazu),
- zakres do mapy v měřítku 1:25 000 nebo 1:10 000, včetně zakresu mysliveckých zařízení instalovaných v minulých letech, na které byl poskytnut příspěvek,
- technická dokumentace.

Gb1 Tetřev hlušec

podrobnosti strana 28

Předmět příspěvku	Technické jednotky	Indikace	Sazba
Vypuštění nakoupených nebo odchovaných jedinců ohrožených druhů zvěře v lokalitách jejich přirozeného výskytu tetřev hlušec	Kč/ks	G b 1	7 000

Podmínky a požadavky:

- obecné podmínky přiznání příspěvku str. 5,
- při vypouštění tetřeva hlušce dodržet minimální poměr pohlaví 1:1,
- zvěř, na kterou je poskytnut příspěvek, nesmí být předmětem komerční činnosti (např. prodej, poplatkový odstřel),
- chov a vypuštění zvěře musí splňovat podmínky zvláštního právního předpisu²⁷⁾,
- všichni jedinci budou trvale označeni značkami a bude o nich vedena evidence stavu,
- vypuštění jedinců do honitby bude provedeno za účasti zástupce podacího místa a o provedeném vypuštění bude vypracován zápis,
- výše příspěvku se stanoví součinem sazby a počtu vypuštěných tetřevů.

Přílohy k žádosti:

- koncepce podpory ohroženého druhu,
- zpracovaný plán opatření a způsobu vypouštění na běžný rok,
- v případě vypouštění nakoupených nebo odchovaných jedinců ohrožených druhů zvěře pravomocný souhlas či výjimka²⁹⁾.

Gb2 Tetřívka obecný

podrobnosti strana 28

Předmět příspěvku	Technické jednotky	Indikace	Sazba
Vypuštění nakoupených nebo odchovaných jedinců ohrožených druhů zvěře v lokalitách jejich přirozeného výskytu tetřívka obecný	Kč/ks	G b 2	5 000

Podmínky a požadavky:

- obecné podmínky přiznání příspěvku str. 5,
- při vypouštění tetřívka obecného dodržet minimální poměr 1:4 ve prospěch slepic,
- zvěř, na kterou je poskytnut příspěvek, nesmí být předmětem komerční činnosti (např. prodej, poplatkový odstřel),
- chov a vypuštění zvěře musí splňovat podmínky zvláštního právního předpisu²⁷⁾,
- všichni jedinci budou trvale označeni značkami a bude o nich vedena evidence stavu,
- vypuštění jedinců do honitby bude provedeno za účasti zástupce podacího místa a o provedeném vypuštění bude vypracován zápis,
- výše příspěvku se stanoví součinem sazby a počtu vypuštěných tetřívků.

Přílohy k žádosti:

- koncepce podpory ohroženého druhu,
- zpracovaný plán opatření a způsobu vypouštění na běžný rok,
- v případě vypouštění nakoupených nebo odchovaných jedinců ohrožených druhů zvěře pravomocný souhlas či výjimka²⁹⁾.

²⁷⁾ § 56 zákona č. 114/1992 Sb., § 5 zákona č. 449/2001 Sb.,

²⁹⁾ § 54 odst. 3 či § 56 zákona č. 114/1992 Sb., O ochraně přírody a krajiny

Gb3 Koroptev polní

podrobnosti strana 28

Předmět příspěvku	Technické jednotky	Indikace	Sazba
Vypuštění nakoupených nebo odchovaných jedinců ohrožených druhů zvěře v lokalitách jejich přirozeného výskytu koroptev polní	Kč/ks	G b 3	100

Podmínky a požadavky:

- obecné podmínky přiznání příspěvku str. 5,
- minimální počet jedinců vypouštěných do honitby je 30 ks koroptve polní,
- zvěř, na kterou je poskytnut příspěvek, nesmí být předmětem komerční činnosti (např. prodej, poplatkový odstřel),
- chov a vypuštění zvěře musí splňovat podmínky zvláštního právního předpisu²⁷⁾,
- všichni jedinci budou trvale označeni značkami a bude o nich vedena evidence stavu,
- vypuštění jedinců do honitby bude provedeno za účasti zástupce podacího místa a o provedeném vypuštění bude vypracován zápis,
- výše příspěvku se stanoví součinem sazby a počtu vypuštěných koroptví.
- příspěvek se nevztahuje na vypouštění po zakomorování.

Přílohy k žádosti:

- koncepce podpory ohroženého druhu,
- zpracovaný plán opatření a způsobu vypouštění na běžný rok,
- v případě vypouštění nakoupených nebo odchovaných jedinců ohrožených druhů zvěře pravomocný souhlas či výjimka²⁹⁾

1. Vypouštění

§ 54 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen zákon)

Vypouštět do volné přírody zvláště chráněné živočichy narozené a odchované v zajetí a vysévat či vysazovat do volné přírody zvláště chráněné rostliny uměle vypěstované lze pouze se souhlasem orgánu ochrany přírody.

- orgán ochrany přírody může udělit dle § 54 odst. 3 zákona souhlas formou rozhodnutí
- orgán ochrany přírody má možnost omezení z důvodu rizika ohrožení přirozených populací vyskytujících se ve volné přírodě a zamezení zavlečení geneticky nepůvodních linií do prostředí ČR

- místně příslušné orgány ochrany přírody
- na území NP a CHKO - Správa NP nebo Správa CHKO dle § 78 odst. 1 zákona
- mimo území NP a CHKO pro kategorii ohrožených zvláště chráněných druhů (koroptev polní) – krajský úřad
- mimo území NP a CHKO pro kategorie silně a kriticky ohrožených druhů (tetřev hlušec, tetřívka obecná) – Správa CHKO (s výjimkou NP a ochranných pásem NP) dle § 78 odst. 2 zákona
- porušení podmínek je sankcionované podle § 87 odst. 1 písm. j) zákona a § 88 odst. 1 písm. n) zákona

Gb4 Přístřešky pro koroptve

podrobnosti strana 29

Předmět příspěvku	Technické jednotky	Indikace	Sazba
Pořízení nebo výroba a umístění nových přenosných přístřešků pro koroptve	Kč/ks	G b 4	200

Podmínky a požadavky:

- obecné podmínky přiznání příspěvku str. 5,
- v počtu maximálně 5 ks na 100 ha honitby,
- výše příspěvku se stanoví součinem sazby a počtu přístřešků pro koroptve,
- příspěvek na přenosný přístřešek pro koroptve lze poskytnout jednou za 10 let (podací místo sleduje počet dotovaných přístřešků a jejich počet za sledovaných 10 let nesmí překročit maximální počet stanovený podle výměry honitby).

Přílohy k žádosti:

- koncepce podpory ohroženého druhu,
- zpracovaný plán opatření na běžný rok,
- kopie statistického výkazu MYSL 1-01 pro danou honitbu (nebo kopie rozhodnutí o uznání honitby – pro účely žádosti doporučujeme přiložit kopii statistického výkazu),
- technická dokumentace.

²⁷⁾ § 56 zákona č. 114/1992 Sb., § 5 zákona č. 449/2001 Sb.

²⁹⁾ § 54 odst. 3 či § 56 zákona č. 114/1992 Sb., O ochraně přírody a krajiny.

Gc Oborní chovy zvěře se vzácnými druhy nebo poddruhy

Gc1 Koza bezoárová

Předmět příspěvku	Technické jednotky	Indikace	Sazba
Kozy bezoárové	Kč/ks	G c 1	1 500

Podmínky a požadavky:

- obecné podmínky přiznání příspěvku str. 5,
- žadatel vede evidenci chovaných jedinců,
- žadatel hospodaří podle plánu mysliveckého hospodaření na rok 2010²⁸⁾,
- u příspěvku je rozhodující počet kusů k 31. březnu běžného roku maximálně však do výše normovaného stavu stanoveného orgánem státní správy myslivosti (žádost lze podat nejdříve 1. dubna běžného roku),
- výše příspěvku se stanoví součinem sazby a počtu kusů kozy bezoárové.

Přílohy k žádosti:

- koncepce podpory vzácného druhu a v souladu s ní platný plán mysliveckého hospodaření na rok 2010.

Gc2 Bílý jelen

Předmět příspěvku	Technické jednotky	Indikace	Sazba
Bílého jelena	Kč/ks	G c 2	1 000

Podmínky a požadavky:

- obecné podmínky přiznání příspěvku str. 5,
- žadatel hospodaří podle plánu mysliveckého hospodaření na rok 2010²⁸⁾,
- žadatel vede evidenci chovaných jedinců,
- u příspěvku je rozhodující počet kusů k 31. březnu běžného roku maximálně však do výše normovaného stavu stanoveného orgánem státní správy myslivosti (žádost lze podat nejdříve 1. dubna běžného roku),
- výše příspěvku se stanoví součinem sazby a počtu kusů bílého jelena.

Přílohy k žádosti:

- koncepce podpory vzácného druhu a v souladu s ní platný plán mysliveckého hospodaření na rok 2010.

²⁸⁾ § 36 zákona č. 449/2001 Sb.

Gd Použití dravců v ochraně rostlin - ochrana zemědělských kultur proti hlodavcům

Gd1 Hnízdní budky

podrobnosti strana 29

Předmět příspěvku	Technické jednotky	Indikace	Sazba
Výroba a instalace hnízdních podložek a budek	Kč/ks	G d 1	250

Podmínky a požadavky:

- obecné podmínky přiznání příspěvku str. 5,
- výroba a instalace hnízdních podložek nebo budek pro ptáky (dravce), kteří jsou zvěří v počtu 1 ks/100ha,
- výše příspěvku se stanoví součinem sazby a počtu hnízdních položek a budek,
- příspěvek lze poskytnout jednou za 10 let a o instalaci bude žadatelem vypracován zápis, který bude nejpozději do 29. 10. 2010 předložen podacímu místu (podací místo sleduje počet dotovaných hnízdních podložek a budek a jejich počet za sledovaných 10 let nesmí překročit maximální počet stanovený podle výměry honitby).

Přílohy k žádosti:

- čestné prohlášení uživatele honitby, že vlastníkem dotčeného honebního pozemku byl vydán předchozí souhlas s instalací hnízdních podložek nebo budek pro ptáky, kteří jsou zvěří, na svém honebním pozemku (uvést parcelní číslo pozemku a název katastrálního území, v němž se pozemek nachází)
- projekt ochrany konkrétních ploch dravci, včetně zakreslení rozmístění budek do mapy 1:25 000 se zřetelným označením budek rozmístěných v minulých letech, na které byl poskytnut příspěvek a nově instalovaných, na které je žádán příspěvek,
- kopie statistického výkazu MYSL 1-01 pro danou honitbu (nebo kopie rozhodnutí o uznání honitby – pro účely žádosti doporučujeme přiložit kopii statistického výkazu).

Gd2 Lovecká stanoviště pro dravce

podrobnosti strana 30

Předmět příspěvku	Technické jednotky	Indikace	Sazba
Výroba a rozmístění loveckých stanovišť pro dravce (berličky) na zemědělské půdě	Kč/ks	G d 2	40

Podmínky a požadavky:

- obecné podmínky přiznání příspěvku str. 5,
- výroba a rozmístění loveckých stanovišť pro dravce (berličky) v trvalých píceřích a trvalých travních porostech,
- v maximálním počtu 5 berlíček na 1 ha zemědělské půdy v honitbě,
- výše příspěvku se stanoví součinem sazby a počtem „berlíček“,
- příspěvek lze poskytnout jednou za 10 let a o instalaci bude žadatelem vypracován zápis, který bude nejpozději do 29. 10. 2010 předložen podacímu místu (podací místo sleduje počet dotovaných berlíček a jejich počet za sledovaných 10 let nesmí překročit maximální počet stanovený podle výměry zemědělské půdy honitby).

Přílohy k žádosti:

- projekt ochrany konkrétních ploch dravci, včetně zakreslení rozmístění berlíček do mapy 1:25 000 se zřetelným označením berlíček rozmístěných v minulých letech, na které byl poskytnut příspěvek a nově instalovaných, na které je žádán příspěvek,
- kopie statistického výkazu MYSL 1-01 pro danou honitbu (nebo kopie rozhodnutí o uznání honitby – pro účely žádosti doporučujeme přiložit kopii statistického výkazu).
- čestné prohlášení uživatele honitby, že vlastníkem dotčeného honebního pozemku byl vydán předchozí souhlas s instalací loveckých stanovišť pro dravce (berličky), na svém honebním pozemku (uvést parcelní číslo pozemku a název katastrálního území, v němž se pozemek nachází)

Ge1 Premixy

podrobnosti strana 30

Předmět příspěvku	Technické jednotky	Indikace	Sazba
Medikované premixy pro přidávání do krmiv pro léčbu parazitóz u spárkaté zvěře	Kč/kg	G e 1	200

Podmínky a požadavky:

- obecné podmínky přiznání příspěvku str. 5,
- příspěvek se poskytuje na základě nálezů parazitóz, provedeného laboratorním vyšetřením,
- žadatel hospodaří podle plánu mysliveckého hospodaření na rok 2010²⁸⁾,
- u příspěvku je rozhodující počet kusů k 31. březnu běžného roku maximálně však do výše normovaného stavu stanoveného orgánem státní správy myslivosti (žádost lze podat nejdříve 1. dubna běžného roku),
- výše příspěvku se stanoví součinem sazby a kg premixu (viz. tabulka str. 35).

Přílohy k žádosti:

- protokol o laboratorním vyšetření,
- platný plán mysliveckého hospodaření na rok 2010²⁸⁾.
- kopie dokladu o zakoupení medikovaného premixu.

Veterinární vyšetření – nákladový příspěvek

Veterinární vyšetření směřující ke zjišťování nákaz v chovech zvířet mimo vyšetření nákaz hrazených státní veterinární správou (serologické, virologické vyšetření nákazy a parazitologické vyšetření), vyšetření bude provedeno laboratorně.

Podmínky a požadavky:

- obecné podmínky přiznání příspěvku str. 5,
- výše příspěvku se stanoví do 80% skutečně vynaložených přímých nákladů na laboratorní vyšetření. Podací místo stanoví vyšší procent na počátku běžného roku,
- žadatel, který je plátcem daně z přidané hodnoty, uvádí vyšší příspěvku bez daně z přidané hodnoty,
- příspěvek může být poskytnut pouze na laboratorní vyšetření provedené a vyúčtované v běžném roce,
- žadatel hospodaří podle plánu mysliveckého hospodaření na rok 2010²⁸⁾.

Přílohy k žádosti:

- platný plán mysliveckého hospodaření na rok 2010²⁸⁾.

²⁸⁾ § 36 zákona č. 449/2001 Sb.

K Chov a výcvik národních plemen loveckých psů a loveckých dravců

Ka Úspěšně vykonaná zkouška psa z výkonu u plemen psů

podrobnosti strana 32

Předmět příspěvku	Technické jednotky	Indikace	Sazba
• český teriér	Kč/zkouška	K a 1	2 000
• český fousek	Kč/zkouška	K a 2	2 000

Podmínky a požadavky:

- obecné podmínky přiznání příspěvku str. 5,
- vykonání zkoušky z výkonu v roce podání žádosti,
- výše příspěvku se stanoví součinem sazby a počtu zkoušek.
- žadatel je majitel loveckého psa.

Přílohy k žádosti:

- potvrzení o úspěšně vykonaných zkouškách psa z výkonu (viz příloha č. 8 k vyhlášce č. 244/2002 Sb.).
- žádost se podává na formuláři ze strany 40.

Kb Úspěšný odchov loveckého dravce³⁰⁾ vyvedeného z umělého chovu

podrobnosti strana 33

Předmět příspěvku	Technické jednotky	Indikace	Sazba
• jestřáb lesní	Kč/ks	K b 1	7 000
• sokol stěhovavý	Kč/ks	K b 2	5 000
• raroh velký	Kč/ks	K b 3	5 000
• orel skalní	Kč/ks	K b 4	5 000

Podmínky a požadavky:

- obecné podmínky přiznání příspěvku str. 5,
- lovečtí dravci budou trvale nezaměnitelně označeni,
- příspěvek se poskytuje na plně opeřeného loveckého dravce v dobrém zdravotním stavu a dobré fyzické kondici ve věku od 3 do 7 měsíců,
- výše příspěvku se stanoví součinem sazby a počtu kusů loveckých dravců.
- žadatel je majitel uvedeného chovu loveckého dravce

Přílohy k žádosti:

- osvědčení nebo výjimka ze základních podmínek zvláště chráněných živočichů³¹⁾,
- potvrzení o složení sokolnické zkoušky,
- potvrzení o členství v sokolnické organizaci.
- žádost se podává na formuláři ze strany 40.

³⁰⁾ § 44 zákona č. 449/2001 Sb.

³¹⁾ § 54 nebo § 56 zákona č. 114/1992 Sb.

Políčko pro zvěř je podle Lesnického slovníku naučného, MZe 1995, díl II, pozemek zakládáný pro zvýšení úživnosti ve volných honitbách i v oborách. Políčka se zakládají pro zvěř spárkatou i pro zvěř drobnou. Pěstují se na nich plodiny, které má zvěř v oblibě a které nemají v potravě chybět. Na pozemcích se hospodaří tak, aby po většinu roku byla nějaká plodina zvěři k dispozici. Políčka se postupně uvolňují, aby plodiny nebyly znehodnocovány rozšlapáním.

Jaký význam mají uměle zakládaná políčka pro zvěř?

Nejvhodnější formou zvyšování potravní nabídky pro zvěř v honitbě je opravdu zakládání speciálních pastevních ploch, ty však mohou plnit i funkci krytu.

O významu takové péče o zvěř nás přesvědčí následující příklad z modelového území Slovenského centra polnohospodářského výzkumu v Nitře. Lov bažantů se v oblasti zvýšil za osm roků o 757%. Docent J. Slamečka ze Slovenského centra polnohospodářského výzkumu v Nitře uvádí, že účinek výsevu speciální směsky pro bažanty je evidentní na modelovém území. V roce 1997, kdy se ještě neuplatňovala žádná opatření na zlepšení prostředí, se zde lovalo v průměru jen 30 bažantů. Teprve nárůst ploch s políčky pro bažantí zvěř způsobil zvýšení početnosti této zvěře. Je však třeba přiznat, že to nebylo způsobeno jen zakládáním políček a biopásů, ale též celkovým zintenzivněním péče o zvěř. Odlov vzrostl na 221 kusů v roce 2004 a také v roce 2003, který byl pro bažantí zvěř velmi nepříhodný, se ulovilo 170 kusů.

Tyto údaje jasně ukazují na potřebu zvýšené péče o životní prostředí zvěře. Náklady na políčka jsou jistě adekvátní dosaženému výsledku, neboť honitba produkuje kvalitní zvěř. Podle našeho názoru by se měla péče o zvěř ubírat především výše uvedeným směrem. Vypouštění uměle odchovaných bažantů by se pak stalo zbytečným. Náklady na nákup a umělý odchov bažantů jsou mnohdy o mnoho vyšší, než by bylo třeba pro zlepšení stavu honitby. Z realizace takového programu přitom nemá prospěch jen lovná zvěř, ale i mnohé jiné živočišné druhy. Vhodně založená políčka mají svoje nezastupitelné místo i při snižování škod na zemědělských plodinách a lesních kulturách.

Kolik remízů, políček a biopásů je třeba v honitbě ?

O formulování metodiky pro určení potřebné výměry políček, luk a pastvin v lesní honitbě s ohledem na množství a počet druhů chované zvěře, se pokusil Mottl již v roce 1972. Uvádí: „Praktická zásada říká, že políčka je třeba zřizovat na každém vhodném místě v honitbě, neboť jich není nikdy dost“. Podívejme se však na věc tak trochu ze zootechnického hlediska. Budeme vycházet ze srovnatelných ukazatelů, tj. z potřeby a obsahu krmných živin.

Nejjednodušším ukazatelem je škrobová hodnota krmiv, vyjádřená počtem škrobových jednotek. Škrobová hodnota se běžně používá v krmivářství a vůbec v plánování živočišné výroby. V podstatě je škrobová hodnota číslo, které vyjadřuje tukotvorný účinek všech stravitelných

průměrná úroda v t /hodnota škrobových jednotek v t na 1 ha průměrné úrody

pastvina		jarní směska		kukuřice směska		krmná řepa + chrást		krmná kapusta		jetelotravní směska		luční seno	
úroda	škrob	úroda	škrob	úroda	škrob	úroda	škrob	úroda	škrob	úroda	škrob	úroda	škrob
t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t
31,8	3,5	17	1,53	27,1	2,44	63,7	4,72	31,9	2,42	7,5	2,48	4,1	1,4

agrotechnické lhůty a) měsíc pro nejlepší dobu výsevu / možné období

b) doporučený měsíc výsevu / období produkce

a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b
4	7	4	6	5	6	4	8	5	7	4	7	4	6
4-8	2-12	4-6	6-10	5-6	6-12	4-5	7-10	4-8	7-12	4-8	5-12	4-8	6-8

druh zvěře	normovaná roční spotřeba škrobových jednotek v kg pro jeden kus	přibližný zaokrouhlený počet ks zvěře jednoho druhu uživené z 1 ha průměrné úrody						
		pastvina	jarní směska	kukuřice směska	krmná řepa + chrást	krmná kapusta	jetelotravní směska	luční seno
jelení zvěř	374	9	4	6	12	6	7	4
daňčí zvěř	222	16	7	11	21	11	11	6
srnčí zvěř	92	38	16	26	51	26	27	15
mufloní zvěř	122	28	12	20	38	20	20	11
zaječí zvěř	10	350	153	244	472	242	248	140

živin obsažených ve 100 kg krmiva ve srovnání se škrobem. Obsahuje-li tedy seno 35 škrobových jednotek, znamená to, že se zkrmením 100 kg sena dosáhne téhož tukotvorného účinku, jako zkrmením 35 kg čistého škrobu. Škrobová hodnota krmiv se vypočítává podle obsahu živin v krmivu (dusíkatých látek, tuku, bezdu-

přítom pochopitelně hraje, jak přirozená úživnost honitby, tak úrodnost políček, luk a pastvin. V podstatě lze říci, že čím vyšší jsou průměrné výnosy na políčkách, loukách a pastvinách a čím vyšší je přirozená úživnost honitby, tím menší rozloha políček, luk a pastvin postačí a naopak.

Pokud chceme zjistit úplnou potřebu krmiv zvěře, musíme

druh zvěře	škrob. jedn. na rok	počet kusů	součin ks a škr. jedn.	průměrná produkce ve škrobové jednotce je 3000 kg/1 ha
jelení zvěř	374	40	14960	
srnčí zvěř	92	80	7360	
zaječí zvěř	10	150	1500	
Celkem	476		23820	

síkatých látek výťažkových a vlákniny), zjištěných chemickým rozbohem, přičemž hrubé živiny se převádějí na živiny stravitelné vynásobením koeficientem stravitelnosti. Škrobovou hodnotu lze tedy vyjádřit jednak

vycházet z nároku zvěře na živiny. Zároveň se i tak dá odhadnout potřebná rozloha políček, luk a pastvin. Průměrná denní potřeba živin pro jednotlivé druhy zvěře je uvedena v následující tabulce:

průměrná denní spotřeba živin	sušina v kg	bez dusíkaté látky výťažkové v kg	dusíkaté stravitelné látky v kg
Jelení zvěř	4,10	1,80	0,245
Daňčí zvěř	1,50	0,60	0,882
Srnčí zvěř	0,70	0,40	0,055
Černá zvěř	2,80	1,90	0,250
Mufloní zvěř	1,30	0,50	0,060
Zajíc	0,07	0,27	0,028
Bažant		0,06	0,012

potřebnou krmnou dávkou, jednak zásobou živin, které jsou k dispozici v krmivech. Podle škrobových jednotek se vyjadřuje hodnota pro bilance krmiv u všech druhů hospodářských zvířat. I když stravitelnost živin se bude u zvěře poněkud lišit, lze škrobové hodnoty alespoň orientačně použít. Průměrná produkce vyjádřená ve škrobové hodnotě tedy činí přibližně 3000 kg z 1 ha plochy lesních luk, pastvin a políček pro zvěř.

Potřebnou výměru těchto úživných ploch v honitbě zjistíme jednoduchým výpočtem: vydělíme-li škrobovou hodnotu krmiva pro celý normovaný stav zvěře průměrnou produkcí ve škrobové hodnotě.

Příklad:

V honitbě je normovaný stav zvěře 40 kusů jelení zvěře, 80 ks srnčí zvěře a 150 zajíců. Škrobová hodnota potřebná pro tento stav zvěře činí ročně:

Potřebná výměra políček, luk a pastvin bude celkem
 $23\,820 / 3000 = 7,94$, zaokrouhleno 8 ha.

Tato plocha produkční zemědělské půdy by tudíž měla teoreticky stačit pro celý normovaný stav zvěře při úrovni krmení rovnající se příkrmování, a to při intenzivním obhospodařování zemědělské půdy. Zjištěna by měla být i produkce krmiva pro zimní příkrmování. Vzhledem k tomu, že je nutno počítat se ztrátami a neúplným využitím vypěstované produkce, zvýší se potřebná výměra asi o 50%. Svou roli

Při kalkulaci se vychází z početního stavu zvěře (normovaného, cílového, nebo skutečného) a zvoleného osevního postupu, vhodného pro dané stanoviště. Produkce živin při vyváženém zastoupení vybraných plodin v honitbě (luční tráva, jetelotrávní směsky, oves, lesní žito, kukuřice, topinambury, krmná kapusta) je přibližně na 1 ha pastevních ploch:

39,2 q sušiny,

19,8 q bezdusíkatých látek výťažkových

3,02 q stravitelných látek dusíkatých.

Příklad výpočtu:

V modelové honitbě je stav 40 ks jelení zvěře, 80 ks srnčí zvěře a 150 ks zaječí zvěře. Potřeba živin je tato:

Sušina:

$4,1 \times 40 \text{ ks} + 0,7 \times 80 \text{ ks} + 0,07 \times 150 \text{ ks} = 230,5 \text{ kg/den}$
 tj. 83 t/rok

Bezdusíkaté látky výťažkové:

$1,8 \times 40 \text{ ks} + 0,4 \times 80 \text{ ks} + 0,3 \times 150 \text{ ks} = 140,1 \text{ kg/den}$,
 tj. 51 t/rok

Stravitelné dusíkaté látky:

$245 \times 40 \text{ ks} + 55 \times 80 \text{ ks} + 28 \times 150 \text{ ks} = 18,4 \text{ kg/den}$,
 tj. 6,7 t/rok.

Při výlučném krytí potřeby živin zvěře produkcí políček, luk a pastvin by byla nutná jejich rozloha:

- v případě sušiny $841 / 39,2 = 21,4 \text{ ha}$
- v případě bezdusíkatých látek výťažkových $511 / 19,8 = 25,8 \text{ ha}$
- v případě stravitelných látek dusíkatých $67,2 / 3,0 = 22,2 \text{ ha}$

Přihlédneme-li k produkci glycidů a stravitelných bílkovin jako k rozhodujícímu činiteli, odhadnutá potřebná plocha políček, luk a pastvin v honitbě činí asi 25 ha.

Poměr bílkovin ke glycidům, z hlediska výživy důležitý, je při hodnotě 1: 6,5 příznivý.

Vzhledem k tomu, že zvěř není svou výživou celoročně vázána pouze na uměle založené pastevní plochy, ale má k dispozici potravu na celé honební ploše, lze vypočítanou plochu políček, luk a pastvin snížit úměrně rozloze a přirozené úživnosti celé honitby. Bylo zjištěno, že pastva představovaná lesními trávami a bylinami je cca 5q na 1 ha. Z uvedených zásob zvěř spásá průměrně 10%.

Obecně lze konstatovat, že 1 ha políčka, luk a pastvin by měl vyprodukovat ve škrobových jednotkách tolik krmiva jako 100 ha lesního porostu.

Pro rámcovou orientaci Mottl (1977) uvádí, že nejnižší potřebné zastoupení plochy luk, pastvin a políček v lesních honitbách se spárkatou zvěří by mělo být v úživném lese 1% výměry a v málo úživném lese až 5% výměry honitby.

Pro stanovení rozsahu a efektivity, zřizování remízů, políček a biopásů je v současnosti k dispozici moderní nástroj, který byl vyvinut ve Výzkumném ústavu lesního hospodářství a myslivosti ve Strnadlech. Byla vytvořena metoda pro modelování různých kombinací stanovištních charakteristik a hustoty populací drobné zvěře. Je tak možno posoudit, jak se změna stanovištní charakteristiky pravděpodobně promítne do stavů zvěře.

Modelový výstup takto provedené analýzy má následující charakter:

A. Nejeфективnějším způsobem zvyšování stavů drobné zvěře v honitbě je zřejmě zvyšování biodiverzity zemědělských plodin. To znamená zakládání políček nebo biopásů. Vhodnější je přitom samozřejmě forma biopásů, která také dílčím způsobem simuluje okraj pole a lesa (především v případě krytu tvořících plodin – čirok, kukuřice atd. s podsevem). Zvýšení diverzity o jednu (dvě) plodinu v rámci každých čtyř set hektarů honitby (např. forma biopásu s minimální délkou 200 m a plochou 0,12 ha) přinese v podmínkách konkrétní honitby velmi pravděpodobně nárůst JKS drobné zvěře o 11,1% (16,7%).

B. Druhým krokem, kterým lze pozitivně ovlivnit vývoj početních stavů drobné zvěře v dané honitbě, je zakládání nejlépe pásové krajinné zeleně (dřevinných formací) a zvyšování délky rozhraní pole x les (dřevinná formace). Pro modelovou honitbu lze předpokládat, že prodloužení rozhraní o 1 km zvýší JKS drobné zvěře o 5,6%, avšak pro další zvýšení JKS cca o jeden kus na 100 ha by bylo třeba založit další 4 km rozhraní tj. 2 km liniové zeleně (dřevin).

C. Zavedení ploch okopanin by přineslo zvýšení stavů drobné zvěře až při výměře 0,5% plochy honitby, to je cca 7 hektarů. Tento krok je momentálně nereálný.

D. Zvýšení počtu zemědělských honů v honitbě v průměru o jeden na každých 400 ha by pravděpodobně přineslo nárůst stavů drobné zvěře cca o 5,6%. Další nárůst stavů drobné zvěře o cca 6%, by však vyžadoval zvýšení

početnosti honů o 7 a více na každých 400 ha, což je v současnosti nereálné.

E. Zvýšením intenzity lovu predátorů, respektive snižováním jejich stavů, o 0,5 ks na 100 ha, by přineslo pravděpodobně zvýšení stavů drobné zvěře o 7%. Toho by bylo zřejmě možno dosáhnout zintenzivněním lovu a využíváním lapacích zařízení.

F. Výměra lesní půdy v honitbě limituje četnost výskytu drobné zvěře.

G. Vliv ploch píce je v honitbě spíše malý, vzhledem k jejich osevní ploše (cca 5%) a představuje snížení počtů drobné zvěře cca o 7%.

Doporučení pro opatření v modelové honitbě

Zvýšení rozmanitosti pěstovaných plodin prostřednictvím zakládání mysliveckých políček a biopásů by mělo být směřováno především na území 200 m okolo mezí. V honitbě by mělo být založeno cca 800 m biopásů (tj 0,5 ha).

Výsadba 1 km liniové zeleně přinese zvýšení délky rozhraní (ekotonů) dřevinných formací a polí. (tj. cca o 0,5 km délky liniové zeleně na 400 ha). V celé honitbě to pak je 4 km ekotonů, což znamená 2 km liniové zeleně (1,5 ha).

Zvýšení početnosti mysliveckých políček rozdělením osevních ploch biopásy nebo liniovou zelení (dřevin) zajistí vyšší pestrost potravní nabídky a lepší kryt.

Ke snížení počtu predátorů (zvýšení odlovu) o cca 5 ks ročně oproti původnímu stavu, povede zřejmě nejjednodušší cesta instalací umělých nor a odchytových zařízení. Navrhovaný počet zařízení je 5 – 10 ks.

Uvedená řešení zpracovává Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti v rámci poradenské služby.

Příklady vhodných pastevních druhů a směsek pro zvěř

Jelen evropský (lesní)

Pro zvyšování kapacity prostředí jsou pro spárkatou zvěř využívány kultury jednotlivých plodin, mezi které patří především druhy prodlužující pastevní periodu nebo poskytující zelenou hmotu po značnou část zimy, jako je například krmná kapusta.

Tuto plodinu vyséváme od počátku dubna, do řádků 50 – 60 cm a hloubky 1 – 2 cm. Výsev krmné kapusty na 1 ha je 2 – 4 kg. Tato plodina je nenáročná na živiny a velmi dobře využívá přihnojení chlévskou mrvou. Dusík dodáváme v množství 200 – 400 kg na 1 ha. Produkce hmoty krmné kapusty na 1 ha se pohybuje mezi 100 až 140 t a zelená hmota je velmi odolná proti mrazům (až –15°C), kromě toho i přemrzlou krmnou kapustu zvěř ráda přijímá a nepůsobí jí dietetické poruchy.

Z jednoletých směsek je pro jelení zvěř atraktivní například směska luskovin ve složení bob (15%), hrách polní (35%), lupina (5%), řepka (10%), vikev jarní (15%), sója (5%) a cizrna beraní (15%). Tato jednoletá směska

luskovin produkuje velký objem zelené hmoty a je pro jelení zvěř velice atraktivní. Poskytuje jí kvalitní bílkovinné krmivo, které přijímají i jiné druhy spárkaté zvěře, stejně jako i zvěř zaječí. Díky vysokému vzrůstu a hustému zapojení vytváří tato směska nejen pastevní nabídku, ale také kryt pro zvěř do velikosti srnčí. Zrno luskovin vyhledávají bažanti, holubi a další druhy.

Na stanoviště je tato směska luskovin nenáročná, vyžaduje střední až hluboké zpracování půdy a pohnojení 2 kg P_2O_5 , 4 kg K_2O a 3 kg CaO na 100 kg osiva (hnojiva typu Thomasovy moučky). Při výsevu takovýchto směsek je účelné aplikovat kultury hlízkových bakterií (např. *Radicin*), které výrazně podporují rozvoj porostu a obohacují kořenový systém a půdu o dusík. Spasená směska luskovin je po zaorání hodnotným hnojivem. Neposlouží tedy jen jako letní a podzimní pastva, ale zkvalitní půdu pastevních ploch i pro následné porosty.

Popsaná směska luskovin se vysévá v množství 200 kg/ha, v květnu.

Pro pastevní plochy s větší výměrou je výhodnější, především z hlediska ekonomického, využívat víceleté pastevní porosty. Pro jelena evropského, ale například i pro srnčí, je přitažlivá pastevní směska sestávající z bojínku (4%), jetele červeného (4%), jetele plazivého (2%), krmné kapusty (1,5%), kostřavy červené (4%), kostřavy luční (2%), krmného hrachu (4%), srhy (1,5%), ovsy (30%), ozimé řepky (2%), pohanky (6%), lupiny (4%), slézu (3,5%), svazenky (1%), štirovniku (2%), tolíce dětelové (1,5%), tolíce vojtěšky (3,5%), vičence (1,5 %), lesního žita (20%) a kmínu (2%).

Tato víceletá směska sestává z řady pastevních rostlin, které jsou vhodné prakticky pro všechna stanoviště, i když bohatší půdy jí vyhovují lépe. Proto je dobré provést přihnojení 200 – 300 kg/1 ha kompletním hnojivem. Směska nabízí po tři roky zajímavou pastvu a další dva roky je využitelná jako louka bohatá na jetele. V roce vysetí poskytují oves a pohanka plodící kryt, jetel a trávy se vyvíjejí pomalu a lesní žito krní, drží se při zemi. V zimě zmizí jednoleté druhy v důsledku pastvy a mrazu a na jaře vyrazí lesní žito, které poskytuje vhodný kryt zvěři. Ve druhém roce se trávy a jetele vyvíjejí jako podsev, lesní žito je na jaře a posléze v mléčné zralosti (v červenci) spaseno. Ve třetím roce vzroste část lesního žita (asi 1/3 předešlého roku). Jetele a trávy se rozšíří a vytvoří spolu s květinami odpovídající porost, který je možno podle stavu přezimování pokosit. Pro další 2-3 roky mohou být používány plochy směsky jako louky s vysokým zastoupením jetelů. Vzhledem k tomu, že pastva zvěře není rovnoměrná, je třeba jednou ročně louky sežnout, aby zmladily a vytvořily atraktivní pastvu. Je velmi účelné vysévat směsku na menší, sousedící plochy rok po roce, takže se zvěři nabízejí její různé fáze. Podle šetření provedených v podmínkách středních Čech (Brdy), se ukazuje, že především v druhém roce po výsevu je ve směsce relativně vyšší obsah vlákniny, oproti běžným luskovino-obilním směskám. Jednotlivé živířské charakteristiky jsou zde z hlediska fyziologie zvěře lépe vyvážené – blíží se přirozené potravě jelena a tak napomáhají snižování škod na lesních porostech loupáním. Výsev osiva směsky na 1 ha je 100 kg a provádí se ve druhé polovině dubna.

Daněk skvrnitý

Kromě krmné kapusty a některých dalších druhů je v monokultuře pro daňčí zvěř atraktivní lesní žito, které můžeme vysévat i ve směskách. Pro svou nenáročnost na půdu a klima je tento druh vhodný i na pastevní plochy ve smrkových monokulturách. Jedná se o primitivní odrůdu, která byla v nedávné minulosti zpětně kultivována. Dříve byla vysévána na vymýcené plochy lesa. Narostlá zelená hmota žita sloužila od podzimu do pozdního jara jako kvalitní, velice atraktivní pastva zvěře nebo ovcí. Někdy se do takových porostů přisěval kmín, který se sklízela příští rok po sklizni žita. Pozemek pro výsev lesního žita přihnojujeme spíše výjimečně jen fosforem. Dusíkaté hnojení zvyšuje riziko poléhání plodin. U zakyselených půd je však třeba půdní reakci upravit. Vyséváme 100 – 150 kg/ha, na svatého Jana (druhá polovina června). Zelená strništní hmota žita je zvěří od počátku podzimu spásána až do konce jara a je vynikající pastvou s dobrými krmivářskými hodnotami. V druhém roce lze, podle stavu porostu, sklízet lesní žito na zrno, které je možno využít do krmných směsí nebo jako osivo.

Jako směsku atraktivní pro daňčí, ale i jelení nebo mufloní zvěř, můžeme použít kombinaci osiv bobu (5%), hrachu (5%), jetelů (6,5%), kapusty (2%), kukuřice (5%), ovsy (38%), pohanky (15%), řepky (11,5%), slunečnice (3,5%), sóji (5%) a svazenky (3%).

Vysokou pokryvnost této jednoleté směsky tvoří řada kulturních rostlin s výbornou výživnou hodnotou a atraktivností pro zvěř. Oves poskytuje dobře stravitelný škrob, tuky a bílkoviny ve vyváženém vztahu k obsahu živin v řepkách a jetelích. Díky pestrosti druhů jsou porosty směsky atraktivní i pro hmyz, který je základní podmínkou pro přežívání bažantů a koroptvích kuřat, těm skýtá i bohatý kryt. Směska se vysévá v květnu až červenci, 100 kg/1ha, do hloubky 2-4 cm. Hnojíme až 80 kg čistého dusíku/1ha.

Z víceletých pastevních směsek jsou pro daňčí zvěř vhodné víceméně standardní pastevní porosty, jako například směska: bojínek (25%), jetel červený (15%), jetel plazivý nebo švédský (5%), jilek vytrvalý (15%), kostřava luční (15%), lipnice luční (5%), vojtěška (15%), ovsík (5%). Taková směska představuje sdružený porost vhodný především pro louky založené na orné půdě. Kompozice trav doplňuje jeteloviny a kryje plochy, na kterých dochází k jejich uvolnění. Jetelotráva je zvláště atraktivní pro spárkatou zvěř, které nabízí poměrně vysoký obsah bezdusíkatých látek výťažkových. Kromě kvalitní pastvy nabízejí plochy oseté víceletou jetelotrávou i produkci sena při jedné seči ročně. Výhodou jetelotrav je jejich poměrně vysoká tolerance ke stanovištním podmínkám a odolnost vůči spasení a sešlapu. Vyséváme cca 40 kg/ha, od dubna do první poloviny srpna. Je vhodné přihnojit 200 až 300 kg kompletního hnojiva na 1 ha.

Muflon

Mezi monokultury atraktivní pro mufloní zvěř patří porosty lupiny. Pro zvěř jsou chutnější žluté a bílé lupiny, které jsou z hlediska výživy zvěře také hodnotnější, než divoce rostoucí lupina modrá, často nazývaná vličí bob. Nevýhodou takzvaných sladkých lupin jsou vyšší nároky na teplo a kvalitu půdy. Kromě toho, že je lupina kvalitním pastevním druhem pro zvěř spárkatou, vytváří bohatý kryt pro zvěř drobnou a lze ji nakonec dobře využít i jako zelené hnojení.

Pěstuje se po obilovinách, ale můžeme ji vysévat i několik let

za sebou na stejném pozemku. Předseťové hnojení přitom není bezpodmínečně nutné. Výsev lupiny provádíme koncem března a počátkem dubna a musíme počítat s tím, že lupina vzchází poměrně pomalu. Osivo zapravujeme 3-4 cm do hloubky, přičemž doporučená šířka řádků je 30 cm. Výsev modré lupiny je 150 kg/ha, u lupiny bílé vyséváme až 200 kg/ha. Osvědčený je výsev lupiny a ovesa ve směsce 70 kg ovesa a 70 kg lupiny.

Další plodinou, která je i v monokultuře atraktivní pro spárkatou zvěř, je pohanka. Ta, stejně jako ostatní vyšší plodiny, skýtá kryt drobné zvěři. Vypadávající semena (nažky), stejně jako čerstvá zelená hmota, jsou velmi atraktivní například pro bažanty.

Roste úspěšně i na chudých písčitých, rašelinných a kyselých půdách. Vzhledem k tomu, že se vysévá později, není teplota limitujícím faktorem pěstování této plodiny. Jako pastvu je možno ji vysévat i v pozdním létu, kdy ještě stačí vytvořit dostatek zelené hmoty, která prodlužuje možnost pastvy zvěře déle do podzimu, až do příchodu mrazů.

Zelená hmota pohanky je až do doby zrání vyhledávanou pastvou a necháváme ji spást pokud možno dříve, než stačí dozrát semeno. Semena mají krmnou hodnotu blížící se obilovinám. Pohanka má velmi cenné dietetické účinky. Obsahuje léčivý glykosid rutin.

Půdu pro výsev pohanky připravujeme jako k obilovinám. Vyséváme do řádků 10-15 cm nebo naširoko s výsevkem 80-100 kg na 1 ha. Po výsevu přihnojíme podle potřeby 60 kg N na 1 ha. Před výsevem můžeme aplikovat 60 kg P_2O_5 a 80 kg K_2O na hektar. Vyséváme v druhé polovině července. Pohanka má, na rozdíl od lupin, velmi rychlý počáteční vývoj a dovede uzavřením porostu odplevelovat pozemek. Vhodný je její výsev s hořčicí, a to 10 kg hořčice a 30-40 kg pohanky na 1 ha.

Z jednoletých směsek, které jsou vhodné pro pěstování v zařízeních pro chov muflona, můžeme uvést například směsku Landsberskou. Tato směska je vyzkoušena generacemi zemědělců a myslivců. Je vysévána jako ozimá a dobře přezimuje i při pozdějším výsevu, to je koncem září. Přesto je lepší provést výsev do konce srpna. Produkce zelené hmoty je výrazně ovlivněna správným přihnojením. Potom skýtá hodnotnou pastvu již na podzim. Vzhledem k tomu, že Landsberská směska není tak ranná jako například ozimé směsky luskovino-obilné, nabízí kvalitní pastvu v nepřetržitelném stavu ještě v období, kdy jiné kultury dřevnatí. Kromě pastvy lze směsku využít na produkci sena ve dvou sečích. Typické pro Landsberskou směsku je rychlé obruštění, i když v ní po spasení nebo seči převládá především jílek a vikve. Obě plodiny však vytvoří dobře zapojený porost s dobrou produkcí. Směska sestává ze 28% hybridního jílku, 28% jílku mnohokvětého, 30% ozimé vikve a 14% jetele inkarnátu. Vyséváme 70 kg na 1 ha v srpnu, popřípadě v polovině září. Přihnojujeme 200-300 kg kompletního hnojiva.

Mezi víceleté směsky, vhodné pro pastvu muflonů, patří směska vyvinutá J. Rauwolfem, německým znalcem zvěře. Směska sestává z vyváženého podílu jednoletých a víceletých rostlin. Jednoleté byliny poskytnou pastvu především na podzim a v zimě, přičemž určitá část těchto bylin se vysemení a je zvěři znovu k dispozici i následující podzim a zimu. Víceleté byliny, hlavně jetele, trávy a léčivky, nesmějí být v mladém stadiu potlačeny rychle rostoucími letničkami. Díky plánovanému sledu vzrůstu jednotlivých bylin nabízí políčko po tři roky po výsevu lákavou pastvu. Tím se snižují počáteční náklady vynaložené na obdělávání políčka pro výsev a osivo.

Složení směsky lze charakterizovat jako tříletou směsku s vysokým obsahem motýlokvětých a léčivých bylin. Dalšími významnými složkami jsou řepky, košťáloviny a sléz.

V roce výsevu by se políčko nemělo sekat, aby nezmizely jednoleté byliny. Také jarní obiloviny, které se ve směsce vyskytují, nesnáší sekání. Přihnojení v roce výsevu by mělo být spíše nižší, aby porost nebyl příliš bujný. Ve druhém roce nesečeme směsku příliš brzy, aby lesní žito mohlo plnit úlohu krytu pro zvěř. Příliš brzká seč by také zabránila jeho vysemenění, což by mělo za následek absenci lesního žita další rok. V každém případě je však lesní žito ve třetím roce zastoupeno ve směsce již málo. Od druhého roku pak nastupují lupiny, které v prvním roce klíčí pomalu a kvetou až velmi pozdě. Od třetího roku mění porost svůj vzhled, začíná mít charakter louky s převahou jetelů. Tím se vylepšuje kvalita půdy a po zaorání porostu je políčko dobře připraveno na další výsev jednoletých směsek.

Ve osivu směsky je obsaženo 10% jetelů, jílek vytrvalý 4,5%, kapusta krmná 2%, lupina 2%, oves 20%, pohanka 7%, pšenice jarní 20%, řepky 2%, sléz 2%, štirovník 3%, vojtěška 3,5%, vičenec 6%, vikve ozimá 2%, lesní žito 16% a 2% léčivků. Na jeden 1 ha vyséváme 90 kg směsky během května až do konce července. Hnojíme 200-300 kg/ha kompletního hnojiva.

Srnc obecný

Srncí zvěř je, vzhledem ke zvláštnostem své travíkové soustavy, závislá na různorodé pastvě (dvouděložné, letorosty atd.). O citlivosti srncí zvěře na kvalitu pastvy svědčí například známý problém srncí zvěř x řepka. Odlákání zvěře ze zmiňovaných monokultur řepky je přitom možné jen nabídkou jiné velmi atraktivní pastvy. Směska, která může takovou roli v zimním období sehrát, musí poskytovat pastvu v období podzim-jaro. Takovou směsku lze sestavit například z 5% bojínky, 10% jetele červeného, 5% krmné kapusty, 20% košťavy, 10% pískavice, 20% pohanky, 15% vojtěšky, 10% žita trsnatého a 5% vikve. Takováto jetelotráva je samozřejmě atraktivní nejen pro zvěř spárkatou, ale i pro drobnou zvěř. Porost je minimálně dvouletý, vysévá se v létě (25 kg/ha, červenec-září) a během zimy a jara příštího roku skýtá zvěři pastvu právě v období nouze. Výhodou této směsky je její relativně malá náročnost na stanoviště.

Černá zvěř

Prase divoké je všežravec, který však velmi dobře diferencuje kvalitu a chuť potravy. Je například prokázáno, že preferuje určité odrůdy kukuřice oproti jiným. Pastevní tlak černé zvěře v oborních chovech, ale často i ve volnosti, je na některých lokalitách destruktivní. Přesto je pro tuto zvěř třeba připravovat pastevní nabídku tak, aby byla odpovídajícím způsobem rozložena v čase a prostoru. Plochy plodin je třeba zabezpečit, aby mohly být zpřístupňovány jen dočasně. Nejatraktivnější jsou přitom plochy na okrajích lesních porostů. Kromě toho preferuje černá zvěř takové pastevní plochy, které jí skýtají nejen potravu, ale i kryt.

Běžně tyto požadavky splňují porosty kukuřice. Ta patří mezi nejrozšířenější zemědělské plodiny v Evropě. Speciálním druhem, vhodným pro vytváření pastevních ploch pro černou zvěř, jsou topinambury, které jsou atraktivní i pro zvěř srncí a ostatní býložravé druhy živočichů. Topinambur je příbuzný a částečně podobný slunečnici. Kvete na podzim

od září do listopadu. Především hlízy topinambur jsou výborným krmivem pro černou zvěř, obsahují kolem 20% sušiny, kterou tvoří 2% bílkovin a v největším množství inulin, což je látka glycidového charakteru podobná škrobu. Hlízy topinambur jsou dle odrůdy bílé, žluté a červené, ty pak jsou nejkvalitnější. Zelenou hmotu topinambur můžeme i silážovat nebo sušit jako letninu.

Topinambur je nenáročná plodina na půdu i na podnebí. Daří se jí ve všech zemědělských výrobních oblastech, odolává suchu, chladu, chorobám, škůdcům a hlízy nepoškozuje ani teploty přes -20°C .

Topinambur pěstujeme na jednom místě 4-8 let. Před výsadbou hnojíme přímo chlěvskou mrvou 20-30 t/1 ha. Pokud není chlěvská mrva k dispozici, použijeme zelené hnojení doplněné průmyslovými hnojivy. Hlízy topinambur sázíme podobně jako brambory, do řádků širokých 60 cm na vzdálenost 40 cm a 6-10 cm do hloubky. Na jeden hektar vysazujeme 1,3 až 2 t hlíz. Výsadbu provádíme na jaře, ale je možná i výsadba podzimní. Výnos hlíz je podle stanoviště 15-100 t/ha.

Vyorané hlízy topinambur můžeme na podzim ponechat na ploše a zvěř je přijímá po celou zimu až do jara.

Kromě monokultur oblíbených druhů plodin zajišťujeme pro černou zvěř i smíšené porosty. Praxe ukázala, že pro příkrmování černé zvěře je vhodný systém více ploch s rozdílnou pastvou. Tak Bayerische Futtersatbau doporučuje systém tří druhů pastevních ploch. Na jednu je vysévána směska jetelů, na druhou směska ova, hrachu, bobu a slunečnice a na třetí plochu je vysazován topinambur nebo brambory (250 kg) v kombinaci s kukuřicí (3 kg běžné druhy, 0,5 kg cukrová kukuřice). Cukrová kukuřice přitom zvyšuje atraktivitu a již v mléčné zralosti je spásána, zatímco ostatní kukuřice může odrůst. Atraktivitu porostů pak zvyšuje i přísav anýzu a nebo libečku. Pastevní plochy s topinambury a směsky jetelů jsou víceleté, pokud ovšem nejsou zcela zdevastovány při trvalé expozici pastvě prasat. Sadbu brambor a kukuřice je třeba obnovovat.

Zajíc polní

Mezi plodiny, které jsou atraktivní pro zajíce i v monokulturách, patří kromě všech jetelů a vojtěšky i další jetelovina cizrna beraní. Je to plodina vyšlechtěná z planého druhu, typu s tmavými semeny. Jedná se o jednoletý druh s pevným nepoléhavým stonkem, který je pokrytý žláznatými chloupky. Semena jsou uložena v luskou, který obsahuje jedno až dvě semena. Cizrna je luskovina s vysokým obsahem proteinů a semena - zrna, jsou využitelná v potravinářství. Kořenový systém cizrny váže hlízkové bakterie. Rostlina je odolná proti suchu a má schopnost vázat vzdušný dusík. Je vhodná k zúrodnění písčitých a podzolových půd a ke zvýšení výnosů následných plodin na orné půdě. Výsev cizrny se provádí v časném jaře tak, aby bylo zachyceno období vláhy. Vyséváme 80 až 120 kg/ha. Vegetační doba cizrny je dle klimatických podmínek cca 130 dní. Jinou alternativou je například tolíce dětelová. Jedná se o jednoletou, i ozimou, poléhavou rostlinu, která se v trvalých porostech udržuje vysemeňováním. Podle stanoviště dorůstá výšky 40-60 cm. Patří k medonosným plodinám a používá se často jako komponenta do víceúčelových travních směsí. Je vhodná i jako podsev na zelené hnojení. Obsah živin v tolici dětelové je srovnatelný s vojtěškou, poskytuje však nižší výnosy. Snáší téměř všechny typy půd a je odolná vůči průsůškům, nesnáší však zamokřené

půdy. Množství 15 kg/ha osiva vyséváme od března do srpna. Výnos semene tolíce dětelové z ha je 3-5 q.

Z jednoletých směsek, které pomáhají překonat zaječí zvěř zimní období, je vhodná například kombinace krmné kapusty, řepky, lesního žita a pohanky. Takováto jednoletá směska přispívá ke stabilizaci potravní nabídky zelené pastvy pro drobnou i spárkatou zvěř na podzim a v zimě, kdy je potravy nedostatek. Lákavou zimní pastvu zajišťuje krmná kapusta a řepky, jejichž eventuální negativní dietetické působení eliminuje spásání lesního žita. Také pohanka obsahuje řadu dietetických látek. Směsku vyséváme od července do konce srpna. Vzhledem k tomu, že převážnou část směsky tvoří křížaté rostliny, je náročná na přihnojení dusíkem (až 100 kg čistého dusíku na ha).

Pro zaječí zvěř se v praxi osvědčila poměrně komplikovaná, víceletá směska, která vychází z poznatků odborníka na zaječí zvěř Dr. Brulla (1973). Ve směsce se vyskytuje 38 druhů rostlin, včetně řady léčivků. Z trav to je bojínka, jílky, trojštět a kostřava, z jetelovin inkarnát, jetel plazivý, jetel červený, jetel zvrhlý, jetel perský a vojtěška. V uvedené směsce se dále vyskytuje krmná kapusta, mrkev, petržel, krvavec, kmín, kopr a řada léčivků (jitrocel, bazalka, brutnák, heřmánek, libeček, majoránka, řebríček, šalvěj, tymián, a další). Zakomponování takové směsky do kulturní krajiny napomáhá eliminovat řadu jejích negativních rysů, jako jsou velké výměry zemědělských honů, monokultury, nedostatek rostlin stabilizujících trávicí a další procesy v organismu zvěře. Ukázalo se, že uvedený typ směsky, respektive její plochy, se stává centrem zaječí a srnčí zvěře v honitbě. Maximální atraktivitu přitom dosahuje ve druhém roce po vysetí. Kromě všeobecně pozitivního vlivu výsevu směsky, se její účinnost zvyšuje rozptýlením menších osevních ploch v oblasti. To zajišťuje přirozenou prostorovou strukturu populace zaječí zvěře v regionu a tedy snížení možnosti přenosu infekcí a koncentrace predátorů na jedno místo. Vhodné je směsku vysévat jako pásy na okraje polí. Jednodušší alternativou směsky pro zajíce je využití krycí plodiny (jílek jednoletý 20 kg a oves 40 kg/ha) a směsky: jílek vytrvalý 8 kg, lipnice luční 6 kg, kostřava červená 6 kg, jetel luční 4 kg, psárka luční 3 kg, bojínka luční 3 kg, jetel plazivý 2 kg, jetel švédský 2 kg, štirovník růžkatý 2 kg, úročník lékařský 2 kg, jitrocel kopinatý 0,5 kg, řebríček lékařský 0,2 kg.

Bažant obecný

V potravním spektru bažanta, ale i ostatních příslušníků rodu hrabavých, je dle ročního období zastoupena živočišná i rostlinná složka. Nabídku živočišné potravy - hmyzu lze rozšiřovat výsevem vhodných, pro hmyz atraktivních, plodin. Jako zdroj živočišné bílkoviny v potravě bažanta (důležitě především pro kuřata) slouží mravencovití, koníkovití nebo nosatcovití a další. Kromě toho sbírají bažanti housenky motýlů a larvy brouků.

Mezi plodiny, které jsou využívány na plochách s intenzivním chovem bažanta, patří především čirok a jeho hybridní formy. Tato jednoděložná rostlina z čeledi lipnicovitých pochází z teplejších zeměpisných oblastí. Vyhovují jí středně těžké a písčité půdy, na nichž dobře vzdoruje průsůškům. Vhodnou předplodinou čiroku jsou okopaniny včetně kukuřice, jeteloviny nebo luskoviny. Výsev provádíme v květnu a počátkem června. Na 1 ha vyséváme cca 40 kg do hloubky 2-3 cm. Při-

hnojujeme superfosfátem. Další plodinou, která je atraktivní pro pernatou zvěř je proso seté. Svou nutriční hodnotou se obilky prosa rovnají loupnému ovsu. Neloupané obilky mají vyšší obsah vlákniny a vyšší obsah vitaminů B1 a B2. V polokrotkém a krotkém chovu je proso vhodné zkrmovat při přechodu z krmné směsi pro bažanty na zlomkové zrniny. Proso je rostlina odolná proti suchu a náročná na světlo a teplo. Ke klíčení potřebuje teplotu půdy 8-10°C. Půda musí být dobře zásobena živinami. Má velmi krátkou vegetační dobu a ke klíčení potřebuje minimální množství vody.

V osevním postupu proso zařazujeme po jetelovinách, brukvovitých a okopaninách. Půdu vyžaduje proso spíše lehčí. Vyséváme je na přelomu dubna a května, v množství 20-30 kg/ha.

Příkladem jednoleté směsky vhodné pro bažantí zvěř je kombinace osiv: bob 3%, hrách krmný 8%, kapusta 1%, kukuřice 20%, lupina 6%, pohanka 18%, proso 20%, sléz 6%, slunečnice 8%. Takováto směska poskytuje bažantům, ale i ostatním ptákům, kryt, nabídku zelené pastvy (v zimě-kapusta) a na energii bohatá semena, navíc je atraktivní pro hmyz. Je vhodná pro výsev v pásech i na menší políčka. Můžeme ji vysévat i s příměsí jarních obilovin. Vyséváme 50 kg/ha + přísev 50 kg obiloviny. Doba výsevu je v průběhu května a koncem června. Vhodné je přihnojení do 500 kg kompletního hnojiva na 1 ha.

Závěrem kapitoly o výsevu zvěřních políček-pastevních ploch, je třeba poznamenat, že uvedená složení směsek patří mezi ty složitější, ale jsou to právě směsky podobné těm, které s dříve popsaným úspěchem použil Doc. Slamečka na Slovensku. V případě omezené nabídky různých druhů osiv, lze samozřejmě použít i směsky jednodušší. V poslední době se také objevuje, především ze strany ochránců přírody, snaha využívat pro umělé zakládání pastvin a luk, regionálních směsí osiv. Ty jsou sestaveny tak, aby vznikaly porosty dosahující během poměrně krátké sukcese charakter přírodních luk. Kromě toho jsou k tomuto účelu využívána osiva získaná z přírodních luk v regionu. Zázemí pro přípravu takových osiv se však teprve rozvíjí, možnosti je třeba konzultovat na nejbližší CHKO nebo ve Výzkumném ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i.

Dřeviny vhodné pro založení rozptýlené zeleně v krajině

Pro ucelenou informaci o možnostech zvyšování úživnosti a krytu v honitbě uvádíme i pro výsadbu vhodné dřeviny a křoviny. Tyto však nejsou předmětem příspěvku a nelze na ně nárokovat dotace.

Pro drobnou zvěř mají význam především ty druhy dřevin, které mají keřový charakter, ty mohou vytvářet samostatně velmi cenné formace v otevřené krajině nebo zajišťovat křovinné patro v lesních porostech. Důležité ovšem je, aby křovinné patro nezastiňovalo půdu natolik, aby pod ním zbyl světelný prostor pro patro bylinné, které je neméně důležité. Mezi takové druhy patří především bez černý, který, kromě krytu a popřípadě možnosti hřadování, poskytuje ptákům potravu ve formě bobulí. Brslen je dřevina vhodná do remízů, jenž slouží bažantí zvěři, ale vytváří vhodné krytové i potravní podmínky také pro koroptve. Dřín je vhodný jako plodonosná dřevina pro pernatou zvěř. Také hlohy zvyšují úživnost honiteb a jsou vyhledávány a okusovány zajíci, podobně jako janovec metlatý. Naopak kalina není pro zajíce atraktivní. Klokoč zpeřený je opět dřevinou, která je využívána zajíci pro okus, ale hodí se i do bažantích remízů. Liska je vhodná do remízů pro bažanty a koroptve. Úživnost remízů, především v zimě, zvyšuje ostružiník, který i pod sněhem nabízí zelenou pastvu. Mimořádně prospěšným keřem v honitbě je růže šípková, která skýtá plody, okus i kryt pro drobnou zvěř. Nejvhodnějším keřem pro drobnou zvěř v honitbě je ovšem ze stejných důvodů trnka obecná. Významnými okusovými dřevinami jsou vrby. Ne všechny druhy jsou však stejně atraktivní (mezi nejvhodnější patří například vrba trojmužná).

Uvedeným krátkým přehledem nebyly samozřejmě popsány všechny druhy dřevin, které jsou vhodné pro zvyšování kapacity honitby. Mezi dřeviny, jenž mají formu stromu a jsou v honitbě významné z hlediska vytváření specifického prostředí lesíků a remízů, patří samozřejmě smrk nebo borovice, i když jejich využití je často problematické, jak jsme se již zmiňovali. Borovice má proti smrku sníženou atraktivitu a není ohrožována okusem nebo loupáním zvěří. Duby je vhodné v remízích využít jako vtroušenou, plodonosnou dřevinu. Po seříznutí se dobře zmlazují, musíme však zvolit ten pravý druh pro správné stanoviště. Podobně lze využít i habr, jehož výmladky jsou zvěří s oblibou přijímány. Olše jsou druhy náročnější na kvalitu půdy, vytváří však vhodný kryt a prostředí remízů. Také javory a topoly nabízejí zvěři okus a ohryz, stejně jako kryt. Jeřáby jsou pak významné produkci plodů. Neměli bychom zapomínat ani na kulturní ovocné druhy i primitivní, krajové odrůdy nebo zplanělé jedince, které se z naší krajiny počínají vytrácet, přestože stále patří k tradičním krajinotvorným prvkům (třešně, švestky, jabloně, hrušně a další).

• vzor nákresu do mapy na str. 36-37

Proč zřizovat napajedla

V období druhé poloviny dvacátého století došlo k výraznému omezení výskytu vody a mokřadů v zemědělské krajině. V současnosti je navrácení vody do krajiny jednou z priorit managementu životního prostředí zvěře a ostatních živočišných i rostlinných druhů. Tento proces je významný především pro ty druhy, které mají omezené migrační schopnosti a jsou věrné stanovišti. Ze zvěře je to především zajíc, přestože někdo může namítnout, že je stejně jako koroptev stepním druhem, který je na podmínky „suchopáru“ přizpůsobený.

Skutečností však je, že hlavně v období kojení mladých zajíčků je spotřeba vody u zaječek značná. V intenzivních chovech, kde jsou ovšem používána jen suchá krmiva, vypijí zaječky za den v období laktace i více než 2 l vody. K umístění napajedel bychom měli přistoupit v honitbě v období nouze, kdy není možnost využít a zpřístupnit přirozené vodní zdroje.

Není pochyb o tom, že nejvhodnějším způsobem tvorby napajedel, je obnova přírodních zdrojů – vodotečí, studánek,

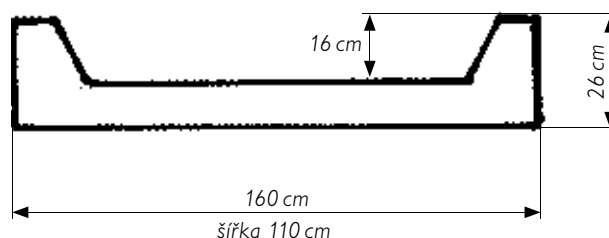
tůňek na potocích, prameništích a dalších zdrojů vody přírodního charakteru. Ty je třeba rekonstruovat a stabilizovat tak, aby zajišťovaly vodu kvalitní a zachovaly si svůj přírodní charakter. Teprve tam, kde takovéto možnosti nemáme, využijeme jako berličky různých technických řešení. Zásadně neumísťujeme do krajiny nevhodné předměty, jimiž jsou například podélně rozříznuté pneumatiky a další podobné výtvořiny. Umělá napajedla různých typů (betonová, plastová, atd.) musíme velmi často čistit a plnit čerstvou vodou, kterou do napajedel musíme přivést. Napajedla musí být konstruována tak, aby jejich okraje netvořily svislé, hladké stěny, které se mohou stát smrtící pastí pro entomofaunu i drobné savce, jenž nejsou schopni z napajedla vylézt a hynou zde utopením. Následně jejich kadavery rychle zhoršují kvalitu vody.

Za zvážení stojí i využití některých nových technologií využívaných na pastvinách pro domácí zvířata (plastové vaky + napaječky apod.).

Napajedla rozmísťujeme v honitbě tak, abychom zajistili dostupnost vody především pro drobnou zvěř – zajíce. Poloměr migrace zajíce je přibližně 300m. To znamená, že zdroje vody by od

sebe neměly být vzdáleny více než 500 m. Dále je třeba při výběru místa pro napajedlo zohlednit intenzitu výskytu zvěře, kryt, klid a zastínění. Také je třeba napajedla pravidelně čistit a desinfikovat (ocet, kyselina mravenčí), abychom předešli nákaze ze znečištěné a zahnívající vody.

Nevýhoda pracnějšího čištění betonového napajedla je vyvážena jeho odolností vůči možnému zcizení.

Technická dokumentace:

Betonové armované napajedlo, 200kg

Objem cca 200l vody

• vzor nákresu do mapy na str. 36-37

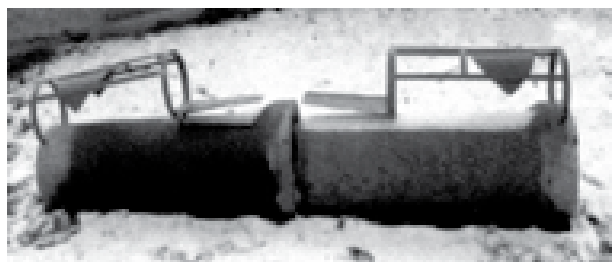
Umělé nory s uzavíracím systémem

Velmi účinným hybridním zařízením mezi sklopce a umělou norou jsou systémy prefabrikovaných dílů umělých nor s uzavíracím zařízením. V České republice existuje výrobce železobetonových umělých nor s uzavíracím zařízením, v Německu je na trhu uzavírací systém, který je možno nainstalovat na betonové nebo jiné meliorační roury.

Zmiňovaná nora-sklopce české výroby je betonová, skládá se z hlavní sklapovací části a dvou nástavců 2x zalomených. Uzavírací betonová klapka a nášlapka jsou vsazeny do vrchní a spodní části nory tak, aby nezrazovaly lišky. Kontrolní uzavírací otvor v obou nástavcích poslouží případnému prohlédnutí nory nebo vypuzení lišky, lapená zvěř většinou po chvíli sama vybíhá. Celá sestava je uzavřena betonovou deskou. Železobeton a sklapovací systém z oceli dávají celému zařízení maximální životnost. Kompletní betonová nora váží 250 kg a měří 2,5 m, světlost je 0,2 x 0,25 m.

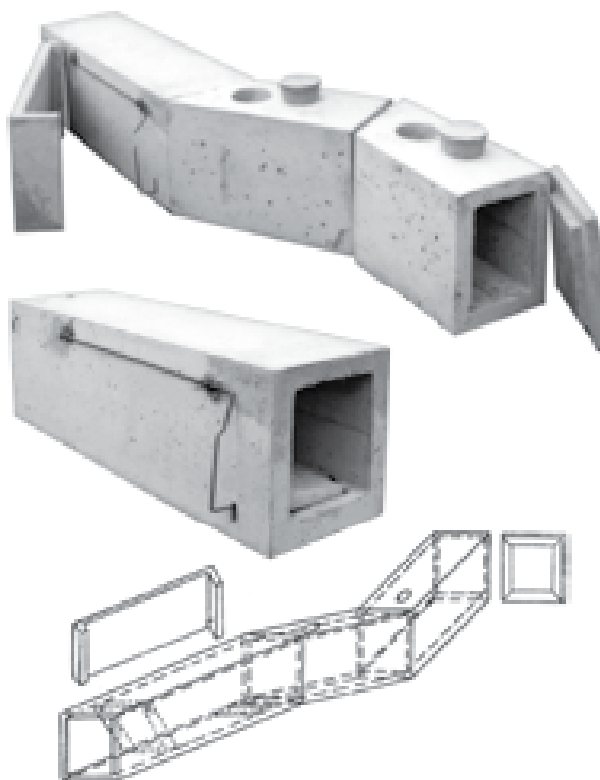
Instalace více než 1 ks zařízení tohoto typu na 100 ha již snižuje jejich účinnost. Důležité je odpachování nové nory. Nory začínají být plně funkční až po několika měsících umístění v terénu, lze urychlit ponořením nory na dva až tři týdny do potoka nebo rybníka.

Výběr místa pro instalaci nory je vlastně nejdůležitějším úkolem celé akce. Je účelné v předcházejícím zimním období zmapovat stopy lišek a kun na sněhu a v jejich blízkosti pak instalovat noru tak, aby vsuk byl dobře viditelný a lákal lišky a kuny k prozkoumání. Vhodné jsou rákosové porosty,

plochy křovin, zarostlé hráze rybníků, okolí potoků, úvozy a úžlabiny, stohy slámy, blízkost zemědělských areálů. Pozor na riziko odchytu domácích koček. Pokud do nory během 1-2 let nic neulovíme, je nutno ji přemístit.

Vlastní instalace nory. Noru zakopeme tak, aby její vrchní část byla v úrovni terénu (někdy není zakopávána vůbec, pouze zakryta terénní vlnou a přírodním materiálem, v tomto případě vzrůstá počet ulovených zajíců. Hlubší zakopání a případná vrstva hlíny na noře rychle promrzá a komplikuje otevírání nory a eventuální vyhánění lišky. Všechny spoje zařízení je třeba zakrýt PVC nebo podobným materiálem,

aby do zařízení nepropadávala hlína a nezhoršovala funkci nášlapného zařízení. Vsuku nory je vhodné dát přirozený vzhled obložením přírodním materiálem, kmeny, kořeny, kameny, balíky slámy. Kontrolní otvory je třeba zakrýt většími kameny, nora byla i za sněhu a mrazu dobře kontrolovatelná. Povrch nory pak lehce zakryjeme vrstvou okolního materiálu (jehličí, drny, suchá travina, atd.).

Kontrola nory. V době nastražení nory (neměla by být aktivována v období reprodukce) je důležitá pravidelná denní kontrola, aby nedocházelo k trýznění lapených zvířat. Do zařízení se může chytit široká škála druhů zvěře od lišky přes jezevce, velmi často až po zajíce. Noru nekontrolujeme z bezprostřední vzdálenosti, abychom nezavětrili její okolí. Proto musí být spuštění záklopky zřetelně vidět na větší vzdálenost. Někdy je účelné prodloužit a označit horní konec pojistné tyčky, která pak na dálku signalizuje stav zařízení. Nejeefektivnější období lovu je v průběhu září a října, kdy z polí mizí kukuřice a lišky intenzivně migrují. Také v době prvního sněhu a v celém zimním období je účelné využívat nory pro odchyt. Návnady a lákadla vložená do nor jsou sice účinná, ale jejich význam nelze přeceňovat.

Pokud se rozhodneme pro systematické regulování populací predátorů, je třeba nory realizovat na větší ploše. V případě jedné honitby je uvolněný prostor velmi rychle saturován cizími migrujícími liškami a tím je podstatně snížen efekt našich snah. Je proto třeba zajistit metodické vedení a vyhodnocování plošné instalace odchytových zařízení.

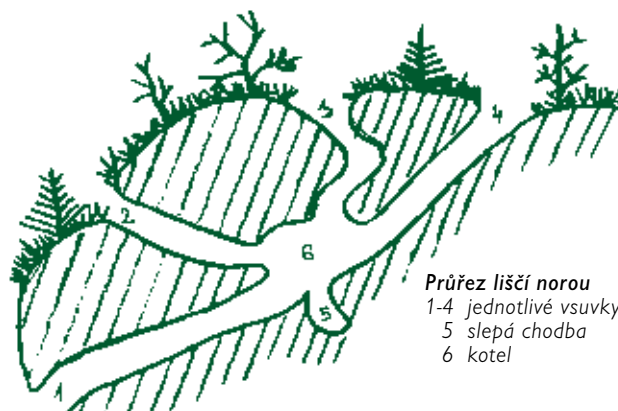
Je nutné zabezpečit evidenci zařízení, aby jejich stav mohl být kontrolován odpovídajícím orgánem (státní správa myslivosti, státní veterinární správa), aby zde nedocházelo k týrání zvířat a zbytečným úhynům hájených druhů zvěře a zajíců.

Poznatky z praxe ukázaly, že na jednu noru bylo v modelové oblasti v průměru uloveno za rok 0,59 lišky, 0,43 kuny, 0,05 tchoře, 0,21 jezevce, 0,59 kočky, 0,12 ondatry, 0,16 nutrie a 1,66 zajíce (údaje jsou z oblasti Nymburka). Uvedené výsledky vychází z hodnocení 44 nor, z nichž však bylo 10 evidentně špatně situovaných, což výrazně snížilo průměrnou úspěšnost. Tak Spitler (2001) uvádí, že do obdobných pastí ulovil v prvním roce po instalaci v průměru na jednu noru 1,6 lišky.

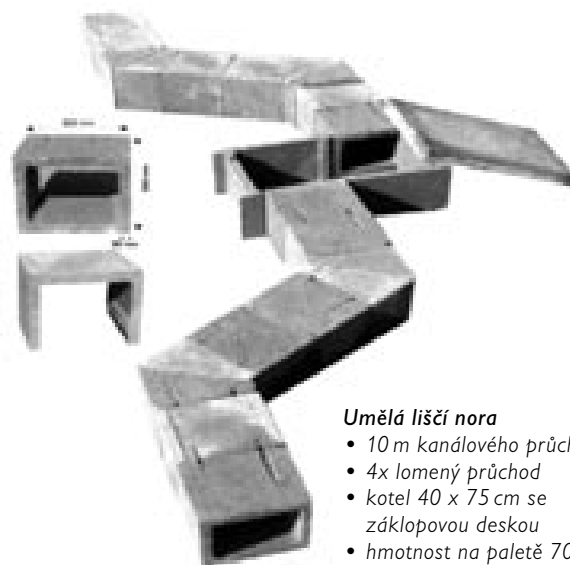
Důležité upozornění závěrem: pokud nemáme čas, abychom nastražené pasti denně kontrolovali, neměli bychom je používat.

Umělé nory bez sklapovacího zařízení

Hromas, J., (1986) popisuje umělou noru a její instalaci následujícím způsobem. Ve vhodné zvoleném terénu, přehledném pro střelbu, se vykope umělá nora tak, aby měla dva vsuky, na něž navazují nory ve tvaru písmen U. Mohou být z kamene, ze dřeva, z cihel, ale i třeba z betonových dílů. Z vrcholu obou rour se vede krátká kolmá chodba do kotle, v němž potom není průvan. Kotel se obezdí nejlépe cihlami. Jeho strop vytvoříme z plátu plechu, nad nímž obezdíme další vrstvou, a teprve potom zhotovíme vlastní strop držící nad ním navršenou vrstvou zeminy. Ve stropě ponecháme otvor pro komínek, který sahá od plechového stropu až na povrch země.

Přesvědčíme-li se (např. podle stop), že je nora obsazena, stoupneme si nad kotel a přichystáme se k výstřelu. Komínkem prostrčíme tyč, s níž zabudujeme na plech nad kotlem. Tím lišku spolehlivě vyženeme z nory, proto musí být oba vsuky na dohled a na dostřel. Tento způsob lovu ovšem nelze praktikovat příliš často (plánovaný čas na instalaci nory je cca 15 hod). Místo výše popsaného vyplašení lišky bubnováním na plechový falešný strop, lze do kotle zavést hadici nebo ještě lépe takzvaný stavební husí krk, do kterého pro vypuzení lišky vykřikneme.

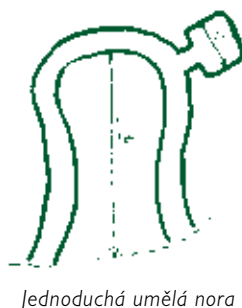
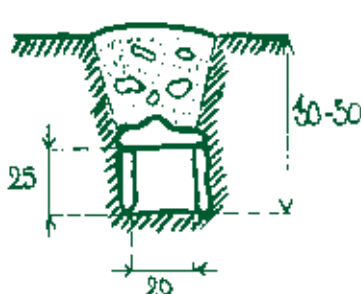

Další typ umělé betonové nory, který je na našem trhu nabízen. Podle inzerovaných údajů v kotli umělé betonové nory neprobíhá cirkulace vzduchu. Slepé rameno ke kotli pozvolna stoupá, což je důležité pro udržení sucha. Celkový labyrint nory tvoří cca 5 m. Kotel je možno svrchu otevřít a lapenou zvěř pak vyjmout. Svatoš, I., (1986) popisuje stavbu a použití umělé nory takto. Zřízení této umělé nory umožňuje často rychlé a pohodlné ulovení lišky i v místech, kde se běžně nevyskytuje. Rovněž v honitbách, kde jsou nepřístupné skalní nory, je možné tyto nory zlikvidovat a náhradou vybudovat nory umělé, bez většího rizika při práci norníků. Místo pro vybudování nory se musí pečlivě zvolit, aby vyhovovalo co nejlépe nárokům lišek. Umísťujeme je v klidné části honitby, vzdálené od používaných cest s jižní expozicí, ve svažitém, propustném terénu níže pod vrcholem, pokud možno v částečném krytu. Není nutné budovat náročné stavby o značné délce chodeb. Stačí jednoduchá nora ve tvaru písmene U, v délce okolo 5 m. Po vyznačení

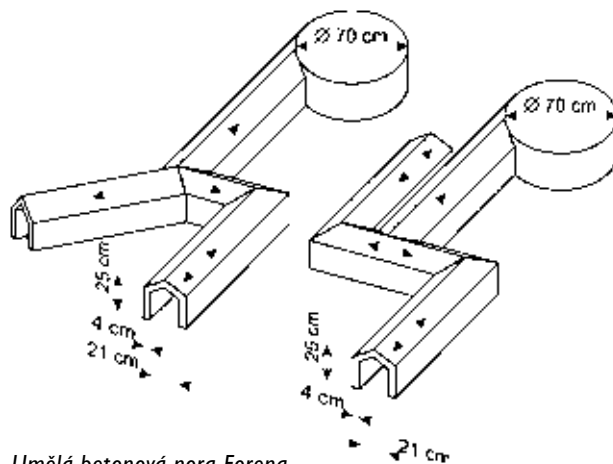
průběhu nory lze provést výkop do hloubky 50-70 cm, v šířce asi 40 cm. Vyzdění nory se provádí plochými kameny, cihlami nebo prkny. Pro účely dotace doporučujeme betonové díly (obrubníky a dlaždice z betonu). Spodina chodby může zůstat nevyzděná. Průběh nory od vsuku klesá, potom opět ke kotli pozvolna stoupá. Průměr nory je asi 20 cm šířky a 25 cm výšky u vsuků mírně rozšířený. Průměr okrouhlého kotle je přibližně 50 cm, o výšce 30 cm. Kotel je s hlavní norou spojen krátkou odbočkou a je uzpůsoben k rychlému otevření. Před zaházením nory se doporučuje její zakrytí smrkovou kůrou, která brání propadávání hlíny a současně nasává vodu. Nad kotel se doporučuje pevně sešlapat a zatížit větším kamenem a při norování je rychle odstranitelná.

Rozložení nory pod povrchem půdy je vhodné označit kolíky nebo kameny pro rychlou orientaci při jejím otevření.

- vzor nákresu do mapy na str. 36-37

Jednoduchá umělá nora

Umělá betonová nora Forena

- nora má tvar labyrintu o délce 5 m
- kruhový kotel s krycí deskou
- hmotnost 300 kg

Odchyt predátorů

Šelmy v současných ekosystémech

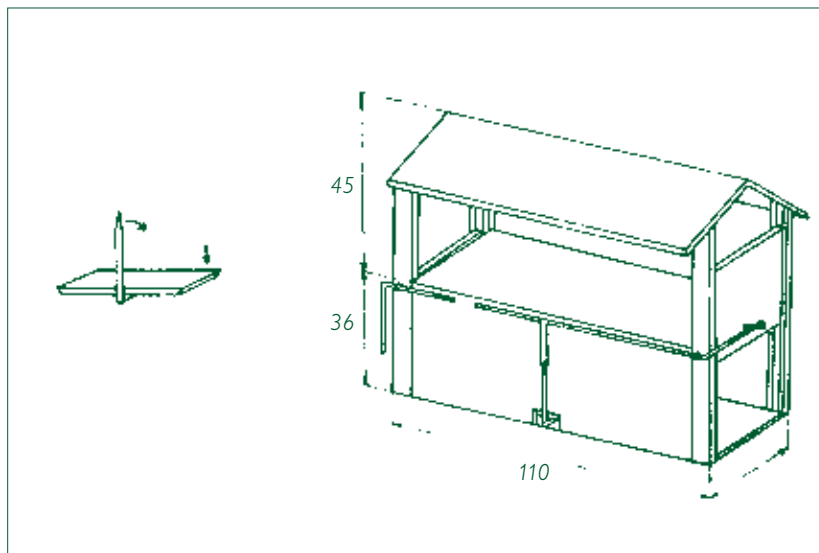
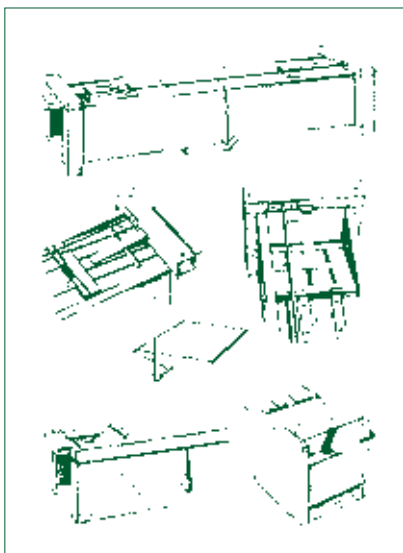
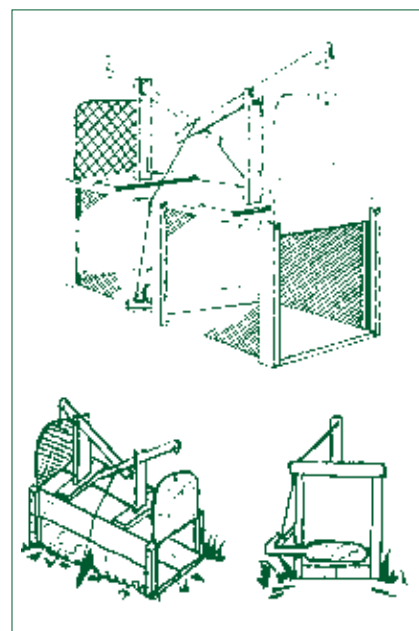
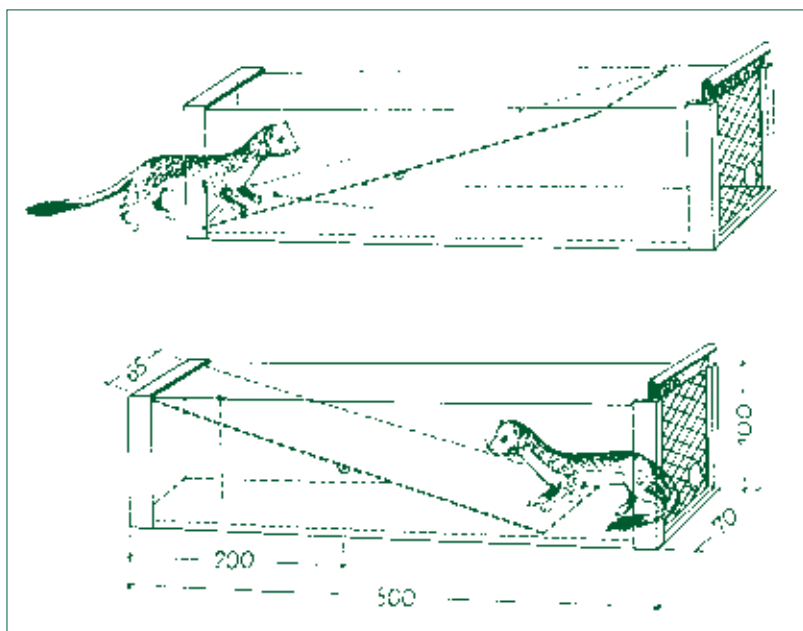
Predátoři typu lišky nebo kuny skalní a lesní, jsou významnou složkou živočišných společenstev. Jejich pozitivní funkce spočívá v regulaci populací drobných hlodavců a selekci biologicky méněcenných jedinců v celém spektru kořisti, které začíná v říši hmyzu a končí u kořisti velikosti srnčete. Například ve Skotsku působí lišky značné škody na jehňatech, která se rodí na pastvinách. Mnozí autoři pak uvádějí, že se liščí populace téměř ve všech státech Evropy v posledních desetiletích výrazně zvýšily. Ve Spolkové republice Německo až 3x až 10x, především v honitbách s drobnou zvěří. Zde byly v minulosti JKS 1-2 lišky na 1000 ha, v současnosti to je 5-10 lišek. V České republice pak lze v průměru odhadovat hodnotu minimálně stejně velkou. Spitler (2001) přitom uvádí, že každý mladý zajíc do věku 14 týdnů věku, jehož stopu liška zachytí, je ztracený. Teprve ve stáří čtyř měsíců dokáže zajíc vyvinout větší rychlost než liška. Proto nás nemůže překvapovat, že, i při dobrém JKS a příznivém počasí v období rozmnožování drobné zvěře, není přírůstek zaječí populace 100%, ale jen 20%. Dále pak autor uvádí, že při poklesu populace lišek o 70% (Westfálsko), vzrostly počty zajíců během několika málo následujících let o 400% původního stavu. Za odpovídající JKS lišek, které umožňují nejen úspěšnou reprodukci zajíců, ale také výrazně snižují nebezpečí šíření vztekliny, považuje 3-5 lišek na 1000 ha. Podle

výzkumů v Čechách, lze únosný predanční tlak definovat zmizením méně než 65% vyložených návnad (např. vajec, návnad s vakcínou, nebo bez vakcíny, atd.) do 20 dnů. V opačném případě je predanční tlak závažným problémem pro reprodukci drobné zvěře.

Sklopce

Jaké jsou tedy v současnosti alternativy odchytu lišek, kun a dalších invazivních nepůvodních druhů (norek americký, psík mývalovitý, mýval severní, nutrie říční), jejichž populace je třeba regulovat? V nabídce je celá řada typů sklopce a umělých nor nebo jejich kombinací.

Sklopce mívají jednak klasickou formu, která se v průběhu historie odchytu zvěře do pastí v podstatě nezměnila. Bývají s jednou nebo dvěma záklopkami (průchozí nebo jednostranné), které jsou spouštěny nášlapným zařízením. Takové sklopce jsou vyráběny buď „plné“ ze dřeva, nebo z kovu, nověji ze silných pletiv, upevněných na kostře nebo z pevných dílů. Rozměry sklopce nám určují, jaká zvěř se do nich může odchytit. Pro zvířata od velikosti potkana do velikosti tchoře, vyhovuje sklopce o velikosti 50 x 25 x 25 cm, do velikosti kuny 80 x 25 x 25 cm, od velikosti tchoře do velikosti kuny nebo králíka 100 x 25 x 25 cm, pro odchyt lišček 120 x 35 x 30 cm a pro odchyt dospělých lišek a jiných větších predátorů (psík mývalovitý, mývalovec kuní a popřípadě nutrie) 140 x 35 x 30 cm. Ing. Hromas (1986) o sklopcích píše: „Sklopce lapají zvěř živou a chytí-li se do nich některý chráněný druh, může být puštěn zpět do přírody. Mnoho různých typů sklopce spojuje princip truhlíků, v nichž je umístěno pohyblivé ná-

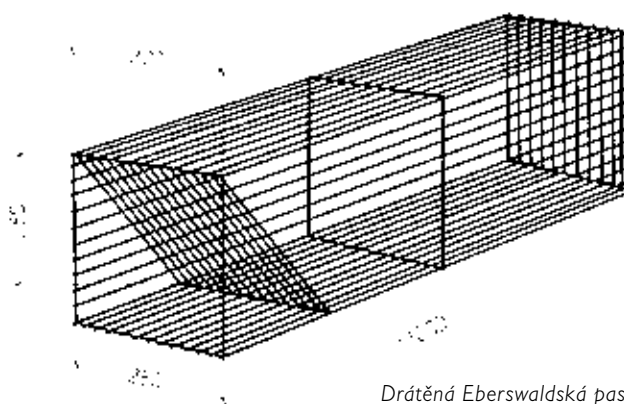

šlapné prkénko, uvolňující spouštěcí zařízení a padací dvířka, která ve sklopce zvěř uzavřou.“

Dřevěné sklopce trpí vlivem vlhka bobtnáním dřeva a následnou špatnou funkcí dvířek, což může znamenat únik lapené zvěře. Sklopce železné jsou tudíž výhodnější. Navíc jsou i těžší a znesnadňují odcizení nebo manipulaci. Jsou známy i sklopce keramické. Konstrukčně se sklopce liší především spouštěcím zařízením. To je buď jazýčkové se dvěma nebo jedním dvířky nebo je spouštěcí zařízení aktivováno přes systém železných pák. Dvířka se uvolňují a padají po pohybu nášlapné destičky, která uvolní postranní spoušťový jazýček, tím i provázek (železné převodní páky) přidržující ve spodní poloze dvouramenné páky, jimiž jsou držena dvířka v horní poloze. Některé sklopce nemají dvířka padací, nýbrž sklopná, a to směrem dovnitř. V horní poloze jsou zajištěna systémem kovových pák spouštěných opět pomocí nášlapné destičky. U jiných sklopce jsou dvířka otočně připojena ke stropu a při naličení také strop tvoří. Uvolní se pomocí nášlapné destičky a potom jejich vnější konce padnou na podlahu sklopce a jsou proti zdvižení zajištěna pohyblivými

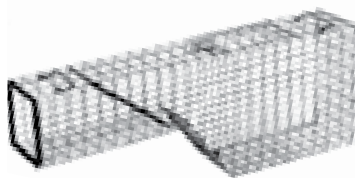
západkami z rámu sklopce. Skutečností však je, že se do sklopce dospělá, zkušená liška chytí jen zřídka.

Důležité upozornění závěrem: podle zákona se nesmí používat jako návnady živých živočichů.

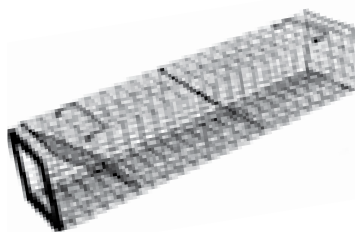

Drátěná Eberswaldská past.

Naopak pro odchyt odrostlejších liščat (někdy i dospělých lišek) je v Německu s úspěchem používána takzvaná Eberswaldská past. Jedná se o jednoduchou drátěnou konstrukci fungující na principu „vlčka“, která se nasazuje na vsuk (ústí nory). Do tohoto systému bylo během let 1988 až 1993 odchyceno na ostrově Rugen 1118 liščat a v Olderbrucku 314 liščat. Za nepříznivého počasí, jímž je v tomto případě horký

Různé způsoby provedení a uspořádání drátěné Eberswaldské pasti.

slunečný den, je třeba odchytové zařízení zakrýt tak, aby odchycená zvěř nestrádala.

Kde pasti umístit

Sklopce stavíme na ochozy vyšlapané zvěří nebo námi uměle připravené. I šelmy totiž chodí raději po pěšinkách, než v porostu. Aby zvěř sklopec neobešla, přistavují se k jeho vstupním otvorům zábrany. Jsou to plůtky, které se nálevkovitě zužují směrem k vstupům do truhlíku. Vhodné je používat sklopce, neboli též truhlíky, s oboustrannými dvířky, protože zvěř vidí dutinou sklopce pokračování ochozu a nebojí se do vlézt dovnitř. Většinou do sklopce chytíme kuny, tchoře, norka, kočky, ježky a podobně.

• vzor nákresu do mapy na str. 36-37

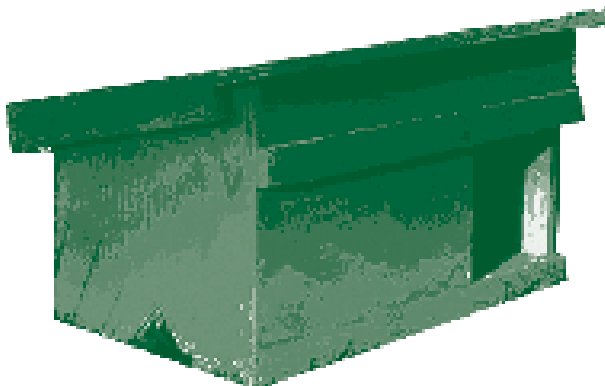
Hnízdní budky pro vodní ptáky

Zvýšení stavů kachen divokých v honitbě nemusí být nutně provázáno pouze vypouštěním odchovaných kachen. Neméně důležitou součástí hospodaření s kachnou divokou je zlepšování přirozených přírodních podmínek pro její úspěšné hnízdění a obživu. K tomu patří tvorba hnízdního krytu a potravní nabídky. Značná část kachen se, podle sledování označených jedinců, pravidelně vrací na totéž hnízdiště. Také není vhodné v honitbách s větší výměrou vodních ploch, koncentrovat všechny hnízdní budky na jednom místě a vytvářet tak nepřirozená hnízdní sídliště, která pak vytvářejí podmínky pro stahování predátorů, napomáhají snadnému přenášení nákaz a zvyšují tlak na přirozenou úživnost v dané lokalitě. Proto je třeba počet hnízdních budek přiměřeně vztahovat ke konkrétní vodní ploše a ne k celkové výměře vodních ploch v honitbě.

Jako pasivní ochrana před predátory dobře poslouží hnízdní budky nebo koše umístěné na kůlech nad vodní hladinou. Půdorys budky by měl mít rozměry 30x40x30 cm, vletový otvor 15x15 cm. Před vletovým otvorem může být přistávací plošina (prodloužené dno) 25x30 cm. Ta sice usnadňuje nalétnutí kachny do budky, ale také se může stát místem pro přistání opeřených pleniců hnízd (především vrány). Při ověřování různých typů budek na Velkém Tisém musely být po určité době přistávací plošinky právě z tohoto důvodu odstraněny. Vrány zde systematicky kontrolovaly a pustošily snůšky. Kachny dokázaly nalétávat i do budek bez přistávací

plošinky. Budky vysteleme větším množstvím sena, aby vajíčka nezastydla nebo se nevykutálela.

Ještě účinnější je vytvoření hnízdních podmínek pomocí umělých ostrůvků. Ten vytvoříme při vyhrnování rybníka. Umělý ostrůvek chrání kachny před většinou predátorů z říše savců. Přesto, např. norek americký případně vydra, zůstávají pro hnízdící kachny stálým nebezpečím. Na hnízdní ostrůvek lze

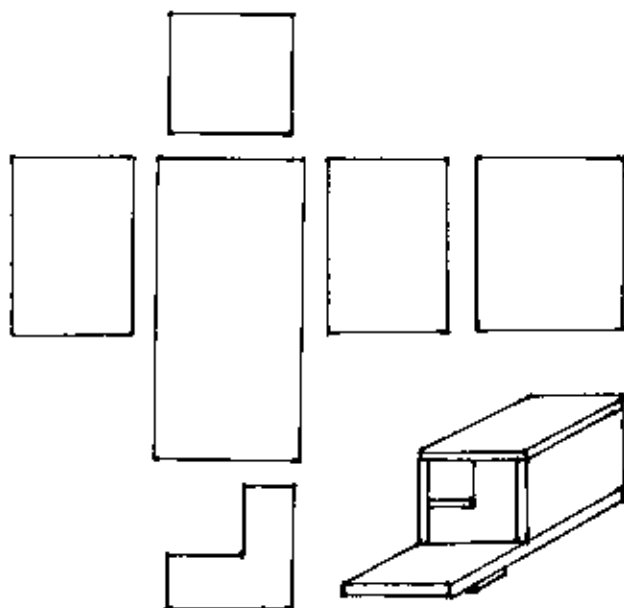
Jeden z možných typů hnízdní budky pro kachny (rozměry jsou cca v 25 x š 40 x h 30)

U tohoto tvaru budky je vhodné vložit za vchodem přepážku v délce dvou třetin hloubky budky, která vytvoří chodbičku a oddělený hnízdní prostor a poskytuje kachně při hnízdění bezpečnější zázemí. Na dno položíme vrstvu jemného sena nebo slámy.

pak umístit další typy hnízdních budek. Pro umístění hnízdních budek volíme takové místo, které zaručuje dostatek krytu, potravní nabídku a ochranu před predátory. Kryt a potravní nabídku nám pomohou účinně vylepšit následující rostliny:

1. pobřežní rostliny v bahnitém okraji rybníka poskytující ochranu a kryt: zevar vzpřímený, skřípinec jezerní, šťovík koňský, bahnička bahenní, pryskyřník plazivý, šípátka šípolistá, šťovík klubkatý, orobinec široolistý, ostřice chlupatá, ostřice kalužní, rdesno červivec, rdesno peprník, zblochan největší, zblochan vodní, ostružník trnitý
2. rostliny kořenící pod vodou, které mají listy na hladině nebo nad vodní hladinou a slouží zároveň jako potrava: rdesno

Vzor technické dokumentace

hadí kořen, rdest splývavý, propustka obecná, pryskyřník, potočnice lékařská, rdesno obojživelné, prustka obecná

3. rostliny plovoucí, které jsou důležitou potravou pro vodní ptáky: druhy Lemma (okřehek)
4. rostliny ponořené, podporující produkci malých vodních živočichů, měkkýšů, korýšů, hmyzu, které tvoří hlavní součást výživy kachňat: rdest hřebenitý, parožnatka řasa
5. dřeviny a vysoké rákosí volíme jako úkryty k osázení rybníka: vrby a olše lze využít blízko vody, břízy mohou zajišťovat rychle rostoucí pozadí. Semena olší i bříz jsou zároveň potravou pro kachny. Také vzdálenější duby rozšiřují potravní nabídku o žaludy.

Pro správný růst rostlin je důležité vhodné pH vody. Rostlinám se daří ve tvrdých alkalických vodách, a tak rybníky na sterilních půdách musíme hnojit (např. NPK 6 : 8 : 4)

Ve volné přírodě zvláště v zimním období s vysokou sněhovou pokrývkou, v době před hnízděním a po vylíhnutí kachňat, musíme kachny přikrmovat. K tomu využíváme ječmen, kukuřici, krouhanou řepu, vařené brambory, luštěniny, slunečnicová semena, odpadní jetelové semeno, žaludy, pařené brambory se šrotem, krmnou kapustu, pivovarské mláto.

• vzor nákresu do mapy na str. 36-37

Odchyťové zařízení na divoká prasata

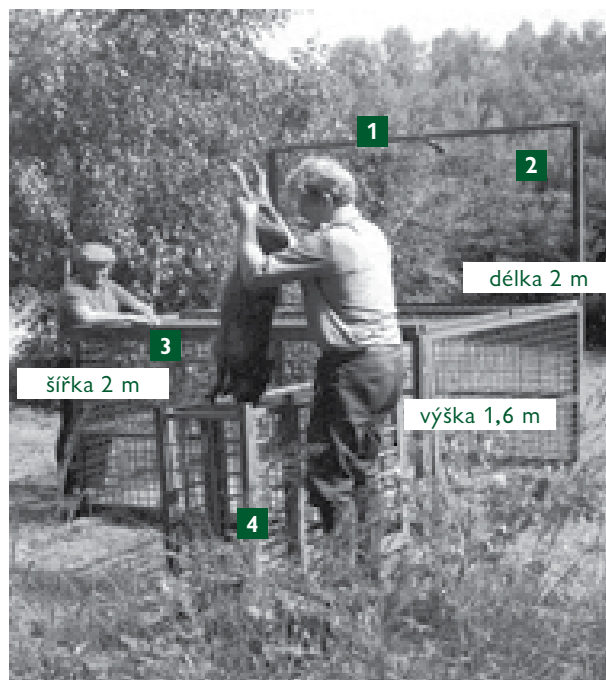
Odchyt divokých prasat má, vzhledem k síle a schopnostem této zvěře, určité odlišnosti. Lapací zařízení musí být velmi pevná, umožňující bezpečnou následnou manipulaci s odchycenými kusy.

Pro odchyt černé zvěře jsou využívána jednak zařízení stabilní a jednak zařízení přenosná. Rozměry těchto zařízení se přitom značně liší. Stabilní odchytová zařízení, využitelná prakticky pro veškerou spárkatou zvěř mohou mít velikost několika arů, pak ovšem nastává problém, jak s odchycenou zvěří dále manipulovat. Přenosná odchytová zařízení mají kromě toho, že jsou mobilní, i další výhody – především však snadnou manipulaci se zvěří. Jde především o umístění kusu do transportní bedny, která má svými rozměry odpovídat velikosti jedince. Pro lončáky jsou doporučovány rozměry: délka 1 m, šířka 0,5 m a výška 0,8 m. Obecně má mít transportka takové rozměry, aby si divoké prase mohlo lehnout, stát v nenahrbené pozici, ale nemohlo se otočit. Do výšky 0,6 m by měly být stěny bez otvorů, tak aby se zde nemohla zvěř zaklínit spárky, to platí i pro chyták. Transport je vhodné realizovat při zatemnění bedny, to však nesmí omezovat přístup vzduchu.

Vlastní odchytové zařízení sestává nejlépe z automaticky uzavíratelných (padacích nebo závěsných) dveří. Vstup do zařízení by měl být vybaven nastavitelnou „selekční mříží“. To znamená, že do otevřených dveří můžeme vertikálně zasunovat silné železné tyče, které limitují velikost zvěře, která ještě může projít do pasti. Uvnitř pasti je pak většinou samospouštěcí zařízení – klopýtadlo nebo nášlapná deska, která spouští padací dveře. Všechny části odchytového zařízení pro černou zvěř, jak pohyblivé, tak pevné, musí být velmi silné konstrukce, neboť i v případě, že odchytáváme jen selata, hrozí nebezpečí, že klec rozbije bachyně, která se může snažit své potomstvo osvobodit.

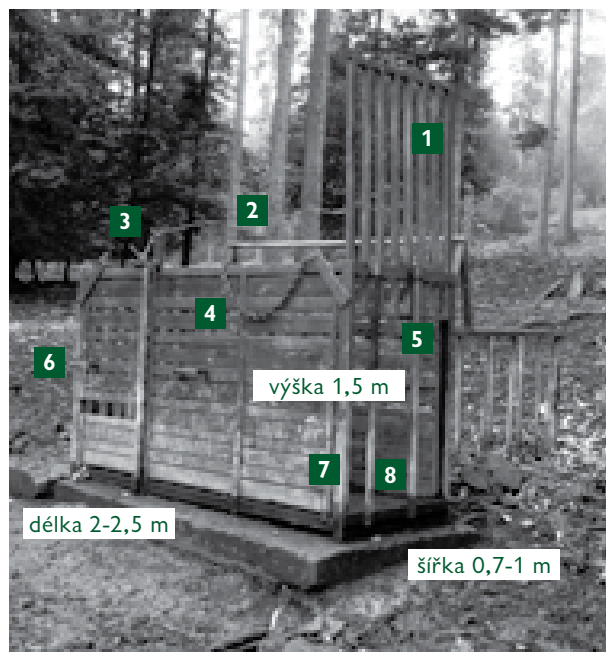
Odchytová zařízení instalujeme na lokality častého výskytu černé zvěře v lese, nebo při ochraně zemědělských kultur. Do funkčního stavu lapák uvádíme nejčastěji až v období, kdy v honitbě poklesne nabídka potravy. Podle některých zkušeností je nejvhodnějším obdobím konec zimy. Kolem zařízení, stejně jako i v něm, je třeba připravit návnadu, jejíž účinnost můžeme posílit některým pachovým lákadlem, která jsou na trhu. Nejvhodnější návnadou je kukuřice, popřípadě oves, řepa nebo siláž, nebo kombinace těchto krmiv.

Odchyt a s ním spojená manipulace nebo usmrcení zvěře podléhá ne jen myslivecké etice, ale také zákonu č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, kde se uvádí, že provozovatel odchytových zařízení je musí provozovat tak, aby odchycená zvířata nebyla týrána. To je především častá kontrola nastraženého zařízení. Zákon o myslivosti č. 449/2001 Sb., umožňuje rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o povolení, popřípadě uložení úpravy stavu zvěře v honitbě nebo zrušení chovu určitého druhu zvěře, vydávaném podle ustanovení § 39 může být, v souladu s ustanovením § 45 odst. 2 současně uvedeno, že při úpravě stavu zvěře neplatí některé zakázané způsoby lovu, uvedené v odstavci 1 písm. g), m), t) a u) (písmeno t) stanoví zákaz lovu spárkaté zvěře v odchytových a aklimatizačních zařízeních a přezimovacích objektech). Z praxe nelze doporučit odstřel zvěře v lapáku, pokud je zde více kusů.

Odchyťové zařízení na černou zvěř
(Pro více kusů) – německý typ

1. rám padacích dveří řízený obsluhou
2. vodící lanko dveří
3. železný rám a výplet
4. zařízení pro vyjímání selat

Odchyťové zařízení na černou zvěř
(Střední lesnická škola v Písku)

1. padací mříž
2. vodící lanko mříže
3. automatický spouštěcí mechanismus
4. závěs pro manipulaci
5. nastavitelná průchodnost vstupu
6. madla
7. železná konstrukce
8. dřevěná výplň

Podpora ohrožených druhů zvěře

Navrácení tetřevů, tetřívků nebo jiných kurů do volnosti je samozřejmě možné jenom tam, kde k tomu jsou vhodné přírodní podmínky. Příkladem zdařilé reintrodukce tetřevů může být návrat tetřevů do Skotska v předminulém století nebo znovuosídlení rozsáhlých území Severní Ameriky divokým krocenem. Pro tetřeva a tetřívka byl v ČR Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti zpracován záchranný program. Pomocí satelitních snímků a ortofotografií byly vytipovány oblasti vhodné pro reintrodukce. Každá připravovaná reintrodukce musí mít nejdříve zpracovaný program, který hodnotí prostředí, poslední výskyt druhu, navrhuje management prostředí atd., měl by být zpracován odborným pracovištěm. Následně musí být projekt schválen správou nejbližší CHKO. Projekt musí být připraven ve spolupráci s majiteli pozemků a nájemců, velmi často souvisí s úpravami lesního hospodářského plánu atd. Další základní podmínkou je snížení predančního tlaku v honitbě na únosnou úroveň, aby během prvních týdnů po vypuštění nebyli všichni ptáci uloveni liškami a kunami. Na základě dosavadních zkušeností se ukazuje, že právě predanční tlak způsobuje nezdaři při realizaci záchranných programů.

Zvěř pro reintrodukci zajišťujeme buď vlastním odchovem nebo nákupem. Způsob odchovu, ať už vlastní nebo zajištěný nákupem, je dalším podstatným faktorem, který ovlivňuje přežívání vypuštěných ptáků ve volnosti. V zásadě by měli být ptáci odchováni co nejpřirozenějším způsobem, tj.: líhnutí vajec pod matkou vlastního druhu nebo alespoň pod domácí slepicí (ne inkubátory), kuřata by i dále měla být „voděna“ vlastní nebo adoptivní matkou, předkládána potrava by se měla blížit již od prvních dnů po vylíhnutí přirozené potravě, bez preventivního podávání antibiotik atd.

Pro vlastní vypuštění, po odborně zajištěném výběru lokality, je v případě tetřeva, popřípadě tetřívka třeba připravit vypouštěcí zařízení. To sestává z uzavřené voliery, která slouží pro adaptaci a karanténu ptáků (15 dnů). Z této voliery pak ptáci sami přecházejí do navazující oplocenky. Ta je zajištěna proti predátorům (např. elektrický ohradník, dohled, atd.) a ptákům je zde předkládána potrava a voda, ke které se mohou ještě delší dobu vracet. Zde je opět třeba upozornit na to, že především v okolí vypouštěcího zařízení musíme utlumit predanční tlak.

Alternativou vypouštění vzácných druhů pernaté zvěře je samozřejmě řada. Nabízí se například odchov realizovaný přímo ve výše popsaném zařízení s následným vypuštěním celého rodinného hejtna.

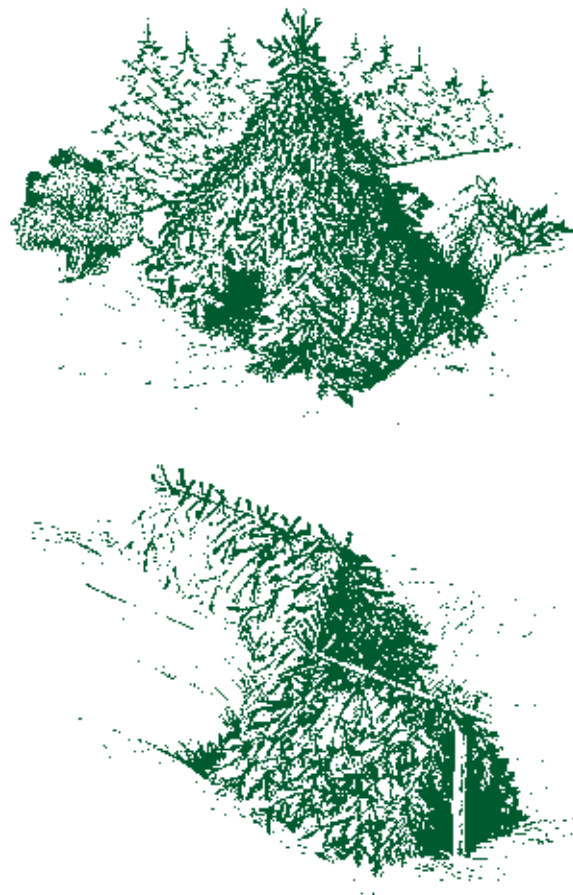
Všechny vypuštěné jedince označíme, nejen z důvodů administrativních, ale i praktických, pro případ nálezu uhynulého kusu nebo odchycení ptáka živého (kroužek, křídelní značka). Mnohdy je doporučováno označení vypouštěných ptáků vysílačkami, které umožňují sledování pohybu jedince. To má smysl snad jen v prvním období, kdy tímto způsobem objevíme konkrétní lokality preferované vypuštěnými ptáky. Na druhé straně se však na základě praktických zkušeností zdá, že i sebemenší a sebelépe upevněná vysílačka označeného ptáka znevýhodňuje. Instalace takovýchto zařízení na živé ptáky, je považována za pokus na zvířeti a podle zákona na ochranu zvířat jej mohou realizovat pouze akreditovaná pracoviště, kterých je v ČR jen několik.

Přežívání, výskyt a chování vypouštěných ptáků je nutno systematicky sledovat, aby bylo možné korigovat lokální záchranný program. Ten by měl být připraven alespoň na

období 10, lépe však na 15 let, s následným vyhodnocením. V případě, že existuje dostatek informací, jsou na specializovaných pracovištích k dispozici programy (např. Vortex), jejichž pomocí lze vyhodnocovat a modelovat úspěšnost a perspektivy záchranných programů.

V případě tetřívka postupujeme stejně jako v případě tetřeva, akcentujeme však odpovídající stanovištní podmínky. Konstrukce vypouštěcího zařízení musí zohlednit větší prudkost letu tetřívků a tedy i větší rizika zabití jedinců nárazem na pletivo. Adaptační voliery proto bohatě vybavíme nařezanými jehličnatými stromky, které ptákům brání v rozletu. Pod stropem natáhneme síť (to je vhodné stejně pro tetřeva, jako koroptve). Druhou alternativou vypuštění tetřívků je metoda „volného letu“, tedy přímo z přepravy. Přepravku v klidu postavíme proti husté vegetaci (křovinám), opatrně otevřeme dvířka a ptáky necháme volně vyjít, i když to někdy trvá delší dobu. Obdobným způsobem vypouštíme i koroptve. Následná péče o vypuštěné tetřívky spočívá v redukci predátorů a zajištění klidu na lokalitě. Příkrmování se v našich podmínkách doposud neosvědčilo, i když ze skandinávských zemí známe příkrmování snopky ovsu, nebo předkládání krmiva na krmných pultech. Pro péči o koroptve se naopak otvírá široká škála možností, od ochrany před predátory, po příkrmování, zřizování napajedel až po výsev biopásů.

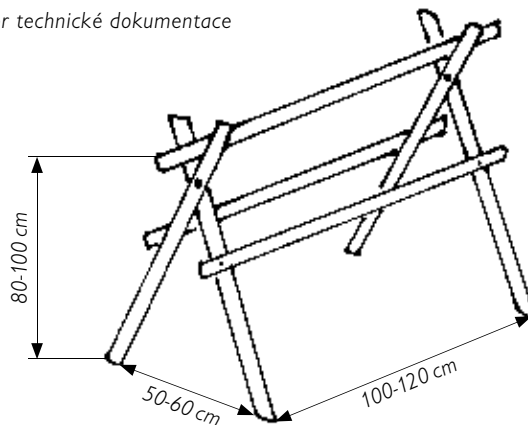
Přestože mají koroptve polní obdobné nároky na potravu jako bažanti, měli bychom jejich příkrmování věnovat větší péči a stavět pro ně krmné zařízení. Koroptve milují teplo a závětrí a potřebují možnost úkrytu. Proto jim nejlépe vyhovují koroptví boudy nebo rohatiny, kam se může ukrýt celé

koroptví hejtno. Stavba rohatin a bud není nijak náročná. Do země střídavě zapícháme kůly, které nahoře spojíme tyčemi, na něž pak zavěsíme jehličnaté větve nebo snopy slámy. Integrovaná ochrana zemědělských kultur před hrabošem polním by měla využívat vedle klasických agrotechnických opatření (včasná podmítka, hluboká orba), především biologických forem s možností chemického zásahu při kritickém vývoji situace. Biologická ochrana musí být založena na cílevědomém vytváření základních předpokladů pro existenci vybraných predátorů v zemědělské krajině a na účinné podpoře predátorů při jejich sezónním výskytu v místech ohrožení víceletých píceň hraboši. Tento způsob regulace výskytu hrabošů bude především preventivního charakteru. Lze však předpokládat, že frekvence nutných chemických zásahů bude nižší a nižší budou i škody způsobené zemědělské výrobě hrabošem polním. Obecně se dá předpokládat, že po vytvoření umělých hnízdních příležitostí se v zájmovém území populační hustota dravců a sov zřetelně zvýší, ale v průběhu dalšího vývoje poklesne a ustálí se přibližně na optimální hladině, jak vyplývá ze zákonitostí obousměrné vazby predátora a jeho potravní základny, na niž je vázán. Predátor svou potravní základnu nikdy nezničí, tzn., že hraboše

nevyhubí. Chceme-li dosáhnout podstatnějši vlivu predátorů na populace hrabošů, pak nezbyvá než podpořit jejich příležitosti k hnízdění (budky, podložky) a lovu (berličky v zimě).

Vzor technické dokumentace

Materiál: Pro konstrukci koroptví boudy můžeme použít tyčovinu nebo dřevěné latě (střešní latě), které nám utvoří lehkou přenosnou konstrukci pro zavěšení větví nebo snopů slámy

Umělá hnízdiště:

Výroba, rozmisťování a péče o umělá hnízdiště (především budky a podložky). Při jejich výrobě dbáme na dodržování všech metodických pokynů a tak bráníme zbytečným zdravotním poškozením či úhynům mláďat. Za zvlášť rizikové považujeme umělohmotné kanystrové budky (nežádoucí znečištění, kondenzace par na stěnách, neprodyšné a neporézní prostředí). Při rozmisťování budek v terénu je nezbytné minimalizovat veškerá rizika (přístup kuny, srážky, oslunění apod.). O vyvěšené budky je nutné se starat (vyměňovat výstelku, kontrolovat upevnění a zamezit pádům, ochranu dolní hrany vletového otvoru či kvalitu povrchového nátěru).

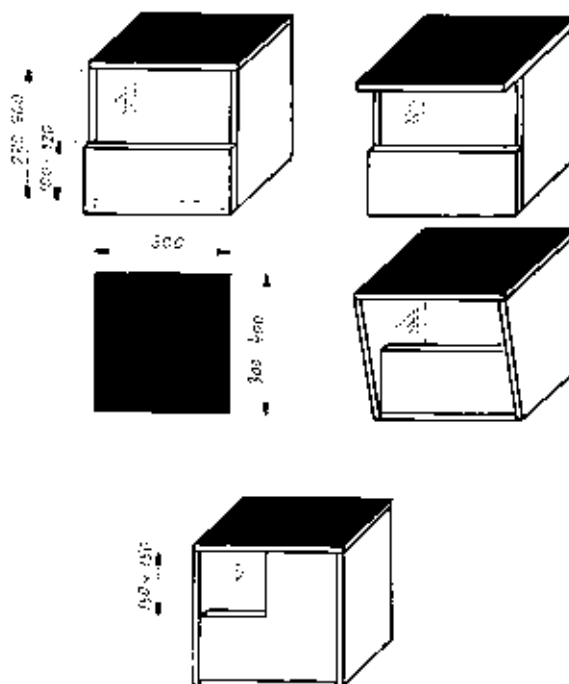
Dřevěné budky

- v krajině je věšme na vzrostlé stromy, tedy ve větrolamech, skupinách stromů, na osamocených stromech, remízkách, polních lesících, v okrajích lesů. v nouzi je možné instalovat různé sloupy na umístění budky.
- výškové umístění alespoň 6 m vysoko, lépe 8 m, ve větrolamech můžeme budky rozmístit třeba jen 100 – 150 m od sebe
- vletové otvory je vhodné směřovat na jih až východ a pozicičně umístit tak, aby bylo maximálně ztíženo přeskočení kuny z nejbližších větví a aby byl ptákům umožněn snadný volný přilet a odlet a dobrý daleký a přehledný rozhled do okolí
- je žádoucí budky instalovat v určitém předklonu, aby dovnitř nepronikal déšť
- brát ohled, aby byla budka nenápadná
- upevnění je možné přibít prostřednictvím závěsné latě na zadní straně budky, pomocí plechových závěsů nebo drátěných ok připevněných rovněž k zadní stěně
- materiál pro výstelku jednotlivě nebo ve směsích hrabanky, rašeliny, hrubých hoblin troudu, větviček, sena nebo slámy

Hnízdní budka pro poštolku obecnou

- půdorys 30 x 30 až 50 cm a výška 30 cm s tím, že vletový otvor je tvořen celou horní polovinou čelní stěny (30 x 15 cm), případně je umístěn v jednom z horních rohů přední stěny (15 x 15)
- poštolky obecně upřednostňují výše vyvěšené a nápadné hnízdiště s dostatečným rozhledem
- budku pro poštolku můžeme umístit i na budovách alespoň od 8 – 10 m (na věžích, komínech, v oknech, na římsě, pod okapy, do různých výklenků apod.)

vzory technické dokumentace

Hnízdní podložky

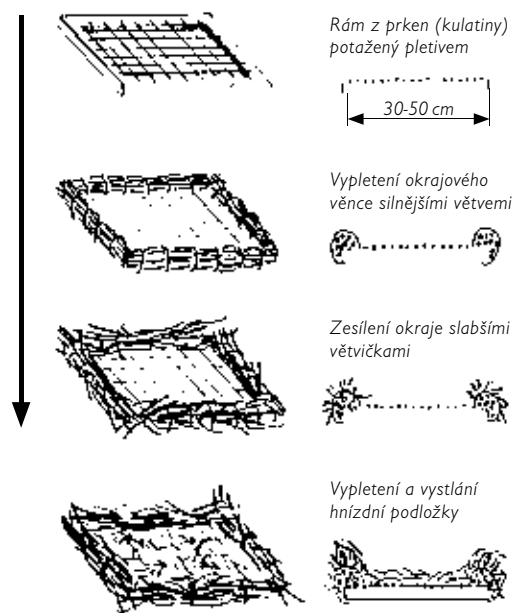
Hnízdní podložky v krajině umísťujeme především na vzrostlé stromy do maximálně dostupných výšek ve větrolamech, břehových porostech, remízkách, polních lesících apod.

- podložky umísťujeme výše než budky, alespoň 8 – 10 m nad zemí, obecně platí co nejvýše
- na vhodných málo navštěvovaných místech lze podložky pro kalouse umístit i jen několik metrů nad zemí do hustých a bohatých porostů keřů
- pozičně je třeba podložku umístit tak, aby byla umožněna dobrá možnost volného a snadného příletu a aby byl ptákům umožněn daleký a přehledný rozhled do okolí (to platí především pro dravce, kalous obsadí i dosti skrytá místa)
- podložka by měla být na straně maximálně nenápadná
- nutné dbát na to, aby v době hnízdění byly podložky kryty olistěním před sluncem, deštěm a větrem
- podložky umísťujeme do korun stromů, kde se rozdvíhají silnější větve, na větších keřích (především pro kalouse) umísťujeme podložky do přeslenů silnějších větví, u nichž vyřízneme svislé středové větve
- při upevňování podložek věnujeme maximální pozornost důkladnému přidrátování rámu podložky k větvím, abychom se vyhnuli případným katastrofám a pádům

Hnízdní podložky je možné vyrábět od zhruba 30 cm až do 40 – 50 cm. A při výrobě bychom měli dbát na to,

abychom ptákům nabízeli již jakási hotová hnízda včetně výstelky. Kvalitně připravené podložky, na rozdíl od budek, vyžadují jen minimum údržby a ptáci raději obsadí či upraví podložky vskutku kvalitní a nepochybně i raději větší než menší.

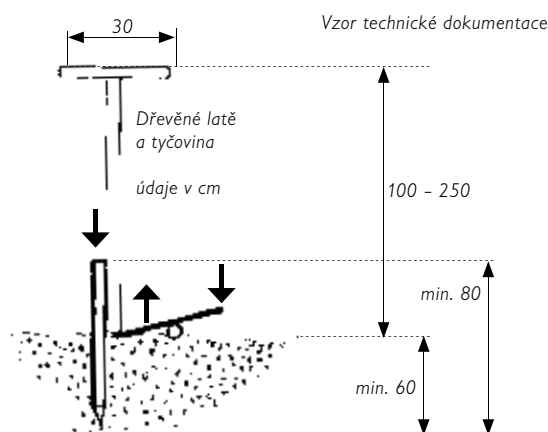
Postup při zhotovení hnízdní podložky pro dravce

Gd2

Berličky

V místech, kde není dostatek přirozených stanovišť pro dravce (kraje porostů, aleje podél cest, okraje remízů), se rozmísťují berličky do porostů jetelovin a trav po posledním mechanizovaném zásahu pro usnadnění lovu dravců a sov v podzimním, zimním a předjarním období. Velké plochy polí bez možnosti usednutí, odpočinku a rozhledu ztěžují dravcům a sovám lov, znamenají pro ně vysilující létání, oddech daleko od lovišť, případně je nutí k pěšímu lovu. Berličky slouží jako stanoviště a skýtají jakýsi rozhled. Jde o různé dřevěné tyče, železné trubky o výšce 1 – 2,5 m zaražené do země, na horním konci s dřevěným bidýlkem o délce 30 cm a průměru 2 cm. Vzdálenost jednotlivých berlíček volíme podle hustoty výskytu hraboše na pozemku (asi 50 – 150 metrů).

Ge1

Premixy

Medikovaný premix je veterinární přípravek, ze kterého se vyrábí medikované krmivo. Předkládání medikovaných krmiv lze provádět pouze za dozoru veterinárního lékaře.

Rozdílné použití medikovaných premixů (CERMIX premix a.u.v.-RAFENDAZOL premix a.u.v.) je dáno jednak účinnou látkou a dále způsobem použití (v oborních chovech či ve volnosti).

1) Registrované medikované premixy pro léčbu spárkaté zvěře jsou v ČR pouze CERMIX premix a.u.v., RAFENDAZOL premix a.u.v. Tyto přípravky jsou na předpis veterinárního lékaře, podle nějž mísírna vyrobí medikované krmivo. Lékař na základě stanovené diagnózy předepíše pro léčbu vhodný premix - CERMIX premix

a.u.v. pro léčbu plicní červovitosti, střevní červovitosti, podkožní i nosohltanové střečkovitosti a zákožkám svrabovým a vším.

RAFENDAZOL premix a.u.v. pro léčbu plicní červovitosti, střevní červovitosti, motoličnatosti a nosohltanové střečkovitosti.

2) Tyto přípravky se podávají formou medikované krmné směsi (ta je vyráběná v mísírnách). Oba přípravky jsou vyráběny v balení 5 kg, Zamíchávají se do krmiva v poměru 1:9 tzn. z jednoho balení přípravku se vyrobí 50 kg medikovaného krmiva. Toto medikované krmivo se podává dva po sobě jdoucí dny jako jediné krmivo v množství závislém na početním stavu zvěře u jednotlivých krmelců. Podrob-

nější informace jsou v příložených příbalových informacích. Ve volnosti doporučujeme předkládat medikovanou krmnou směs v době, kdy je zaručen její bezproblémový příjem zvěří. To je v zimě, kdy je zvěř ve stavu nouze a přijímá bezproblémově předkládaná krmiva z krmelců. Při léčbě musí myslivci pamatovat také na ochranné lhůty (jsou uvedeny v příbalových informacích), ty omezují možnosti lovu zvěře. Léčbu lze ve volnosti úspěšně provádět od listopadu do března (v závislosti na sněhových podmínkách) v součinnosti s ošetřujícím veterinárním lékařem a místně příslušnou SVS ČR. V oborních chovech „problém“ s příjmem medikovaného krmiva odpadá. Zvěř je v oborách chována ve větší koncentraci, a proto doporučujeme provádět dvě aplikace v roce (jaro - podzim). I zde platí, že léčba se provádí v součinnosti s ošetřujícím veterinárním lékařem a místně příslušnou SVS ČR.

C E R M I X® premix ad usum vet.

antiparazitární premix s obsahem ivermektinu pro spárkatou zvěř.

Složení: Ivermectinum 150 mg / 1 kg přípravku

Pomocné látky: makrogol 2000 stearát, antioxidanty (tenox-2, sustane-3), glyceridy mastných kyselin, kukuřičný šrot, Aromex ME, pšeničná mouka, mletý vápenec

Vlastnosti: Ivermektin, fermentační produkt půdní aktinomycety *Streptomyces avermitilis*, se vyznačuje širokospektrým antiparazitárním účinkem proti dospělým i vývojovým stádiím nejdůležitějších endoparazitů i ektoparazitů. Není účinný proti motolicím a tasemnicím.

Indikace: Preventivní a léčebná dehelmintizace spárkaté zvěře při výskytu larválních stádií i dospělých obličných červů trávicího traktu a plic. Působí proti nosohltanové a podkožní střechovitosti, zákožkám a vším.

Způsob aplikace a dávkování: Aplikaci musí předcházet přípravná fáze, tj. krmení sypkým krmivem bez medikace. Přípravek se podává rozmíchaný v sypkém krmivu v poměru 1:9 (5 kg premixu smísíme s 45 kg jadrného krmiva). Spárkaté přežvýkavé zvěři se vzniklé medikované krmivo (MK) podává dva po sobě následující dny jako jediné krmivo v množství závislém na početním stavu zvěře u krmelců.

dává po dobu 5 dnů v množství 0,5 kg / 10 kg ž. hm. a den.

Ochranná lhůta, kdy se nesmí zvěřina konzumovat: 28 dní pro maso jelení, daňčí, srnčí, mufloní a kamzičí zvěře, 14 dní pro maso divokých prasat.

Způsob skladování: při teplotě 150°C – 250°C, v suchu.

Doba použitelnosti: 1 rok

Použitelnost medikovaného krmiva: 3 měsíce

Speciální opatření při používání: Vysoce nebezpečné pro ryby a další vodní organismy. Je třeba vyvarovat se kontaminace vodních toků přípravkem nebo použitými obaly.

Balení: 5 kg

Rafendazol premix ad usum vet.

Určený pro výrobu medikovaného krmiva.

Složení: Rafoxanidum 10 g, Mebendazolum 8 g, vehiculum (Aromex ME, uhličitán vápenatý, krmná mouka pšeničná) ad 1000 g

Léková forma: Premix pro medikaci krmiva k veterinárnímu použití. Nezkrmovat přímo!

Vlastnosti a způsob účinku: Rafoxanid, látka ze skupiny chlorovaných salicylanidů, je vysoce účinný proti nezralým i zralým formám motolice jaterní a obrovské, dále proti nosohltanovým střechkům u spárkaté zvěře. V kombinaci s mebendazolem, anthelmintikem se širokým spektrem účinnosti na nejzávažnější helminty trávicího a dýchacího ústrojí, zajišťuje účinnou dehelmintizaci spárkaté zvěře v ohrožených lokalitách. Pro zlepšení příjmu medikovaného krmiva obsahuje přípravek zchutňovadlo.

Indikace: Preventivní a léčebná dehelmintizace spárkaté zvěře při výskytu nosohltanové střechkovitosti, motolice a helmintózy způsobených obličnými červy dýchacího a trávicího ústrojí. Vysokou účinnost má přípravek zejména proti plicnivce jelení, plicnivce ovčí a proti všem obličným červům trávicího traktu. Přípravek má částečnou účinnost proti plicním červům rodu *Capreocaulus*, *Bicaulus*, *Müllerius*, *Protostrongylus*

Způsob aplikace a dávkování: Přípravek se podává rozmíchaný v sypkém jadrném krmivu, na které je zvěř zvyklá, v po-

druh zvěře	průměrná hmotnost	denní dávka medikovaného krmiva
jelení	75 kg	900g
daňčí	50 kg	650g
mufloní	30 kg	400g
srnčí	15 kg	200g
kamzičí	20 kg	320g

Divokým prasatům je nutné medikované krmivo (MK) připravené výše uvedeným způsobem dále smíchat (1 kg MK s 6,5 kg čistého sypkého krmiva), tato směs se po-

měru 1:9 (jedno balení po 5 kg Rafendazol premixu a.u.v. se důkladně rozmíchá ve 45 kg krmiva). Vzniklé medikované krmivo se podává nejméně dva, nejvýše čtyři po sobě násled-

druh zvěře	průměrná hmotnost	denní dávka medikovaného krmiva
jelení	75 kg	900g
daňčí	50 kg	650g
mufloní	30 kg	400g
srnčí	15 kg	200g
kamzičí	20 kg	320g

dující dny jako jediné krmivo, v množství závislém na početním stavu zvěře u krmelců.

Upozornění: V případě, že zvěř nedostávala jaderné krmivo, musí předložením medikovaného krmiva s přípravkem Rafendazol premix a.u.v. předcházet návyková fáze (nejméně 7 – 10 dnů) na krmivo, do něhož bude tento přípravek zamíchán.

Ochranná lhůta, kdy se nesmí zvěřina konzumovat: Maso a orgány 28 dnů u srnčí, daňčí, jelení zvěře, 60 dnů u mufloň a kamzičí zvěře.

Doba použitelnosti: 12 měsíců od data výroby. Po zamíchání do krmiva 3 měsíce.

Způsob uchovávání: V suchu, při teplotě 150°C – 250°C, v suchu.

Balení: 5 kg, 10 kg

Veterinární vyšetření nálezů hrazených Státní veterinární správou v roce 2008 jsou publikovány ve věstníku ministerstva zemědělství ČR, částka 2, ročník 2007. „Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2008.“

K laboratornímu vyšetření, které zjišťuje nákazy v populaci spárkaté zvěře v honitbě, přistoupíme v případě zvýšené četnosti špatného zdravotního stavu pozorovaného u zvěře.

Metodika odběru vzorků pro koprologická vyšetření

Koprologická vyšetření jsou vyšetření čerstvého trusu spárkaté zvěře zaměřená na skupinu plicních nematodů, nematodů gastrointestinálního traktu, motolice a kokcidie.

1. Odebíráme pouze čerstvý trus v počtu 4 bobky, které vložíme nejlépe do krabičky od sirek perforované z vnější strany hřebíkem. Lze použít i tzv. masťovky tj. umělohmotné nádoby pevně uzavíratelné.
2. V co nejkratším termínu předáme do laboratoře či na svozné místo.
3. Vzorky lze krátkodobě uchovat v chladničce. Nikdy ne v pokojové teplotě. Dlouhodobě pak lze vzorky uchovat zamražením.

Rozbory provádí. 1. Státní veterinární ústavy

2. Privátní laboratoře s povolenou laboratorní diagnostikou - seznam na Kompoře veterinárních lékařů, Palackého 1/3 areál Veterinární a farmaceutické Univerzity Brno

Jméno, sídlo a IČO pořadatele

Pověření Ministerstva zemědělství č. _____ ze dne _____ č. _____

POTVRZENÍ o složení zkoušky psů z výkonu

Jméno psa - příjmení: _____

Plemeno: _____

Zapsán/a: _____

Číslo: _____

VZOR

Druh zkoušky: _____

Datum složení zkoušky: _____ Výsledek: _____

Složením této zkoušky a prospěchem "obdobně" složil pes předešlou zkoušku z výkonu

Výsledky, dotazování a přiznání umístění, postřehy nebo zvláštnosti zranění (zranění zvířete)	ano - ne *
Výsledky a dotazování umístění, postřehy nebo zvláštnosti zranění (zranění zvířete)	ano - ne *
Reakce *	ano - ne *

* Možnost ne - ano

V _____ dne _____

Jméno, příjmení a podpis
vlastního rozhodčího: _____

Jméno, příjmení a podpis
pověřeného zástupce pořadatele: _____

VZOR

Český fousek

Český fousek je naše národní plemeno. Je původním hrubosrstým ohařem, jehož chov se nejvíce rozvinul v období první republiky. Je otužilý, ostrý, vytrvalý, ochotný k práci, dobrý přinašeč a vhodný k všestranné práci na poli, ve vodě i v lese. O chov a uznání národního plemene českého fouska se významně zasloužil MVDr. Josef Kuhn, který se narodil 31. 1. 1902 na Kašovické myslivně u Tábora, kde byla myslivost a kynologie na vysoké úrovni tehdejší doby. V Písku poznal významné kynologické osobnosti a čelní funkcionáře klubu, jako byli finanční rada František Houska, zakladatel Jihočeského loveckého a kynologického klubu v Písku, který stál též u zrodu Českomoravské myslivecké jednoty, či pan mjr. Josef Potužník, první a dlouholetý jednatel spolku pro chov ohařů hrubosrstých – český fousek. Toto vše přivedlo Dr. Kuhna k aktivní účasti na zušlechťova-

údaj pro přiznání příspěvků

cím procesu našeho národního plemene. Po smrti Františka Housky nebylo vhodnějšího kandidáta na funkci hlavního poradce chovu českých fousků. Ve funkci hlavního poradce chovu českých fousků působil v letech 1961 – 1973. Za toto období dosáhl mezinárodního uznání plemene a položil základy jeho dalšímu racionálnímu chovu, zejména zavedením a propracováním zásad liniové plemenitby.

Český teriér

Českého teriéra vyšlechtil po roce 1949 chovatel František Horák. Plemeno bylo uznáno v roce 1963. Vznikl křížením skotského a sealyhamského teriéra. Osvědčil se jako norčík i k zahánění černé zvěře.

Na podporu chovu národních plemen českého fouska a českého teriéra byla stanovena dotace za vykonanou zkoušku s výše uvedeným plemenem.

- formulář žádosti je na str. 40

Reintrodukční metody

K zavedení v zajetí odchovaných mláďat do přírody slouží několik metod.

1. **Vypouštění z vypouštěcí klece** je nejjednodušší a proto nejrozšířenější metoda, která využívá osvědčeného postupu dávných sokolníků, tzv. **volného letu**, k dosažení dokonalé letecké dovednosti mladých dravců před intenzivním sokolnickým výcvikem. Princip této metody spočívá v umístění zpravidla 2-5 dorůstajících mláďat dravců do vypouštěcích klecí umístěných na skalách, na stromech či na budovách. Čelní strana klece je opatřena mříží, přes kterou si dorůstající a v kleci krmení dravci mohou zafixovat okolní krajinu. Po dosažení jejich vzletnosti je mříž odstraněna a dravci mohou volně létat v okolí klece a vracet se zpět na předkládanou potravu až do doby úplného osamostatnění.
2. **Vnitrodruhová adopce** je přikládání mláďat či oplozených vajec do přirozených hnízd vlastního druhu, jestliže v nich je menší počet a jsou předpoklady pro zdárné vyvedení většího počtu mláďat (potravní možnosti). Touto metodou se zvyšuje počet vyvedených mláďat. Předpokládá však již přítomnost přirozeně hnízdících párů.
3. **Mezidruhová adopce** je vkládání odrostlejších mláďat do hnízd jiných druhů dravců. Tato metoda využívá schopnosti rodičovského páru adoptovat mláďata jiných druhů dravců náhradou za odebrané jejich vlastní potomstvo. Tato metoda byla před více než 30 lety experimentálně odzkoušena a pak úspěšně realizována v Německu, kde pár jestřábů lesních adoptoval a úspěšně vyvedl sokolí mláďata. Poté byla tato metoda v Německu, v Polsku a v letech 2000-2003 též u nás úspěšně používána, přičemž nebyl zaznamenán ani jediný případ, že by nedošlo ke spontánní adopci mladých sokolů jestřábím párem, či že by jim adoptivní rodiče dokonce ublížili. Již je doložen případ zahníždění sokola vypuštěného touto metodou.
4. **Sokolnický výcvik s následným postupným osamostatněním** kombinuje výhody klasického sokolnického výcviku s **volným letem**. Plně dorostlí dravci, tedy již s vyvinutými instinkty, se odeberou z péče vlastních rodičů v „odchov-

né komoře“ a následně se cvičí pomocí upraveného sokolnického výcviku. Jedná se o velmi zkrácené období získání dočasné krotkosti nezbytné pro nutnou manipulaci s dravcem a počátky výcviku v letu. Dravec se cvičí na místě budoucího vypuštění a brzy se na tomto místě ponechává delší dobu, zpočátku přes den, po několika dnech i v noci a postupně se místo přinášené, již připravené potravy učí lovit živou kořist. Se vzrůstající leteckou a loveckou dovedností dochází k pozvolnému osamostatňování, zákonitě provázenému postupnou ztrátou krotkosti. Výhodou této metody je možnost pomoci dravci při eventuelním poranění či onemocnění v průběhu osamostatňování. Výběr konkrétní metody je závislý na celé řadě faktorů, ohrožení přirozenými predátory a člověkem, potravními a hnízdními možnostmi atd. Aby bylo možno objektivně doložit úspěšnost jednotlivých metod, bylo by zapotřebí vypustit každou z metod takové množství mláďat, které by bylo řádným statistickým vzorkem. S ohledem na naprosto běžné ztráty vznikající až po opuštění klece či hnízda, resp. po osamostatnění, bylo by nezbytnou podmínkou též zajištění skutečně dlouhodobého sledování vypuštěných jedinců pomocí telemetrie (vysílačů), která je v současné době jedinou možností k systematickému pozorování živočichů pohybujících se na tak rozsáhlém území jako dravci. Navíc úspěšnost nelze měřit pouze procentem vypuštěných jedinců přežívajících v přírodě, ale především procentem těch jedinců, kteří se zapojí do reprodukčního procesu populace. Tedy odpověď na uvedenou otázku by mohlo dát sledování vypuštěných dravců až do doby alespoň prvního zahníždění, které lze u malých a středně velkých druhů dravců očekávat přibližně ve třetím roce života. V souvislosti se vztahem „predátor – kořist“ vyvstává řada problémů, které by měly být pokud možno co nejdříve vyřešeny. Předně platí, že vedle přímého zvyšování počtu jedinců ohrožených druhů vypouštěním do přírody a ochrany jejich faktických i potenciálních hnízdišť, je třeba usilovat též o zvyšování potravní nabídky. Značná část druhů, jež byly v minulosti běžnou kořistí větších dravců, se však dnes nachází v populačním mini-

mu, např. koroptev polní, jeřábek lesní, tetřev obecná a více druhů vodních ptáků, ze savců např. syselec obecný, králík divoký a veverka obecná. Plošné zvýšení početnosti u těchto druhů by se nepochybně kladně projevilo též plošným zvýšením početnosti jejich predátorů. Souběžně s úbytkem přirozené kořisti v přírodě a s omezováním drobných zájmových chovů drůbeže a chovu drobné zvěře dochází stále častěji k významnějším kolizím se zájmy člověka. Proto se nelze dlouhodobě vyhnout seriózně vedené diskuzi o uvedeném vztahu „predátor - kořist“ za účasti všech zainteresovaných subjektů - státní ochrany přírody, ornitologů, myslivců a sokolníků, rybářů, zemědělců včetně chovatelů drobných domácích zvířat, příp. dalších. Všeobecně známé případy již nyní ukazují, že absence takového dialogu může způsobit značné škody, a to jak na živočišných druzích, tak na morálních hodnotách společnosti.

Odchovy dravců pro reintrodukci a sokolnictví

Historicky se umělé odchovy dravců datují do poloviny minulého století, kdy byly zaznamenány ojedinělé případy odchovů sokolů stěhovavých v péči člověka. Až celosvětově kritická situace v poklesu populace sokola stěhovavého dala podnět k systémovému řešení. V USA vznikl při Cornellově universitě „The Peregrine fund“, který spojil pod vedením profesora Toma Cade obětavost, sílu a um sokolníků a dalších odborníků s ekonomickou podporou a vznikl projekt, který v sedmdesátých letech rozpracoval metodu umělého odchovu sokolů a později dalších druhů dravců. Dosud známé ornitologické a biologické poznatky byly rozšířeny o rozhodující znalosti v oblasti sociálního chování dravců, k čemuž v první řadě přispěli sokolníci svými zkušenostmi z každodenního přímého kontaktu s dravci. Toto úsilí vedlo k produkci stovek mláďat především sokola stěhovavého a vypuštěním do přírody k jeho záchraně. Odchovy dravců každoročně stoupají, jen v roce 2004 bylo sokolníky odchováno na 350 mláďat, převážně sokolů, rarohů a orlů. Metody odchovu dravců v péči člověka jsou rozděleny na chov v párech kopírující přirozené chování páru v přírodě a na metodu individuálního imprintingu (sociálního vtištění) dravce na chovatele. Jako základní metoda je považována metoda

chovu v párech. Metoda imprintingu má svůj doplňkový, ale nezastupitelný význam.

- Chovný pár je tvořen pohlavně dospělými jedinci a je u nich podporováno chování vedoucí k reprodukci. Období, kdy je pár držen pohromadě se liší v závislosti na druhu dravců a odlišnosti můžeme pozorovat i uvnitř druhu. Obecně platí, že sociálně méně se přizpůsobující dravci, např. jestřábi jsou drženi spolu pouze v období rozmnožování a po zbytek roku jsou odděleni. Naopak sokoli všech druhů jsou mnohem snášenlivější a mohou být většinou drženi spolu po celý rok. Při sestavování chovného páru je důležité brát v úvahu některé aspekty jako např. povahu ptáků a samozřejmě genetický původ (nebezpečí inbreedingu).
- Imprintovaný jedinec je dravec vychovaný od ranného mládě odděleně od druhových rodičů. Rodiče jsou nahrazeni lidským pěstounem, jehož si mládě v období tzv. senzitivní periody „vtiskne“ do paměti jako budoucího sexuálního partnera. V období dospělosti takto vychovaný dravec považuje člověka za svého partnera a je schopen absolvovat celý reprodukční cyklus bez přítomnosti druhového partnera, a to pouze s lidským stimulem. Tito jedinci, především samci se používají jako dobrovolní dárci spermatu potřebného k umělému oplodnění samic v neplně funkčních párech.

Chovná komora

V chovné komoře je držen chovný pár dravců. Jedná se o stavbu s plnými obvodovými zdmi, popř. přední stěnou otevřenou a opatřenou mříží. Vrchní část komory je částečně pokryta střechem a částečně sítí, aby byl zajištěn vstup slunečního svitu a deště dovnitř komory. Komory jsou konstruovány tak, aby v každou denní dobu měli dravci přístup do stínu a mohli si sami určovat podmínky pobytu. Možné rozměry chovné komory pro jeden pár středně velkých dravců jako je jestřáb lesní nebo sokol stěhovavý jsou například 5x3x3 m. Menší dravci hnízdí v komorách menších, orlům vyhovují naopak komory větší. Vnitřní vybavení chovných komor se skládá z jedné nebo dvou hnízdních plošin, dále krmicí plošiny a různých větví a odsedávek, jejichž tvar, rozměry a rozmístění je závislé na druhu dravců v komorách chovaných. Dále je komora vybavena nádobou s vodou.

Tabulka pro výpočet premixu.

Zpracoval ing. Pavel Vovesný, Krajský úřad Pardubického kraje. K dispozici na www.mze.cz, ikona lesní hospodářství, nabídka lesnictví, dotace a programy nebo alternativně v nabídce myslivost.

Žadatel:

Příloha k DT G.e.1

Počet dní podávání krmiva: **2**

Příspěvek na kg premixu: **200,00 Kč**

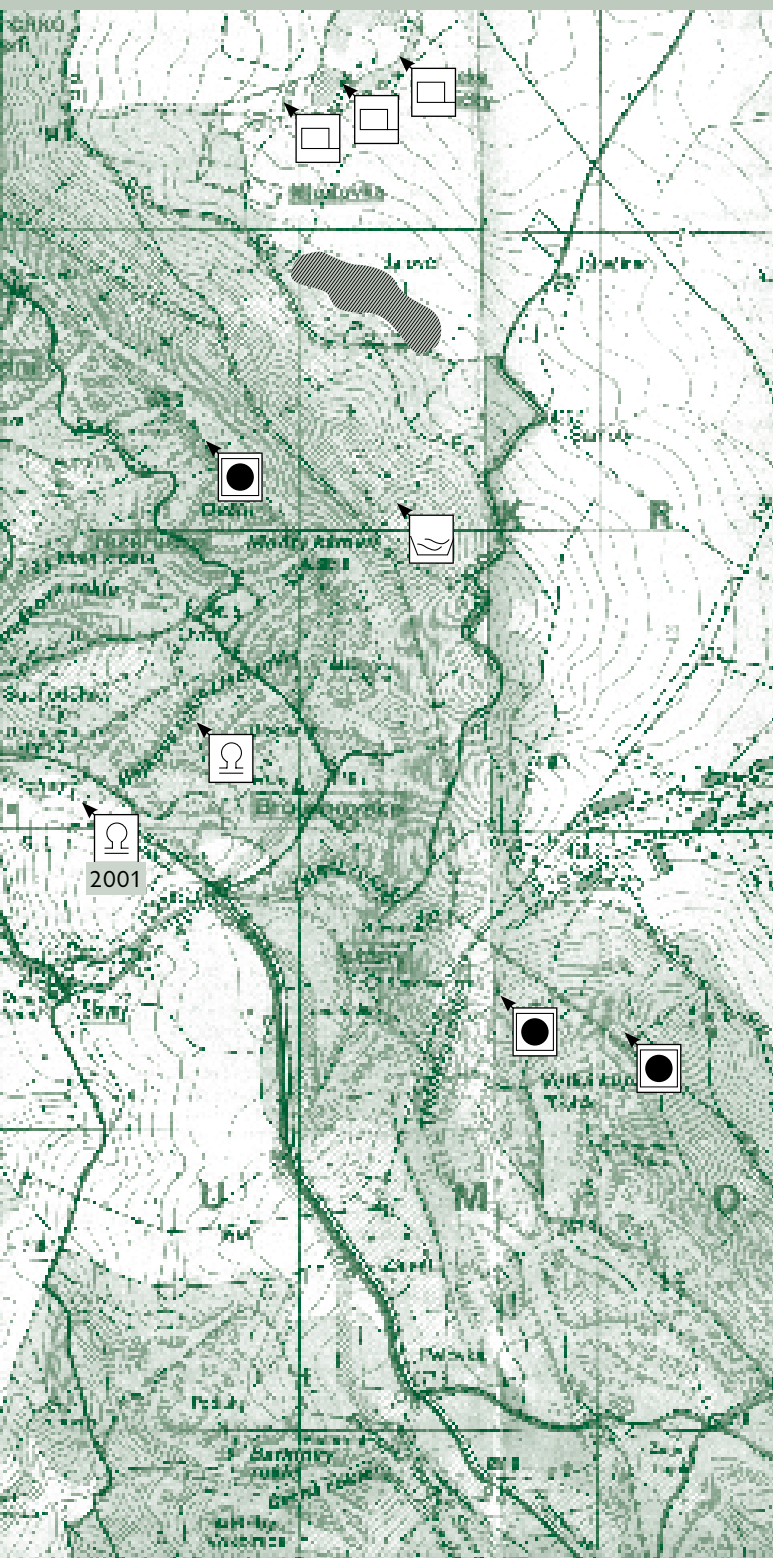
CERMIX								
druh zvíře	průměrná hmotnost v kg	denní dávka medikovaného krmiva v g	denní dávka premixu v g	počet kusů - sčítání	normovaný stav	stav k výpočtu	Potřeba premixu v g	Potřeba premixu v kg
Jelení	75	900	90,00	6	4	4	720,00	-
Daňčí	50	650	65,00	5	8	5	650,00	-
Mufloni	30	400	40,00	10	10	10	800,00	-
Smíči	15	200	20,00	15	14	14	560,00	-
Kanizíři	20	320	32,00	0	0	0	0,00	-
Celkem:							2 730,00	3,0
								600,00 Kč

RAFENDAZOL								
druh zvíře	průměrná hmotnost v kg	denní dávka medikovaného krmiva v g	denní dávka premixu v g	počet kusů - sčítání	normovaný stav	stav k výpočtu	Potřeba premixu v g	Potřeba premixu v kg
Jelení	75	900	90,00	6	4	4	720,00	-
Daňčí	50	650	65,00	5	8	5	650,00	-
Mufloni	30	400	40,00	10	10	10	800,00	-
Smíči	15	200	20,00	15	14	14	560,00	-
Kanizíři	20	320	32,00	0	0	0	0,00	-
Celkem:							2 730,00	3,0
								600,00 Kč

Premixu celkem:	5 460,00	6,00	1 200,00 Kč
------------------------	-----------------	-------------	--------------------

V listě je možné měnit hodnoty pouze označených buněk, potřeba premixu v kg je zaokrouhlena na 1 kg nahoru.

1 : 25 000

Vzor zákresu do mapy

- políčko pro zvěř
- napajedlo
- betonová nora
- lapací zařízení
- hnízdní budka pro kachny
- odchytové zařízení na prasata divoká
- přístřešek pro koroptve
- hnízdní podložka nebo budka
- berlička

Žádost o poskytnutí finančního příspěvku na hospodaření v lesích podle písmene G přílohy č. 9 k zákonu č. 487/2009 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2010					3. Otisk prezentačního razítka podacího místa	
1. Podací místo			2. Reg. č. žádosti			
Žadatel						
4. Kód žadatele		5. Rodné číslo (FO)		6. IČ (bylo-li přiděleno)		7. DIČ (bylo-li přiděleno)
8. Titul před (FO)		9. Příjmení žadatele (FO)		10. Jméno, popř. jména žadatele (FO)		11. Titul za (FO)
12. Obchodní firma nebo název právnické osoby (PO)						
13. Titul před (PO)		14. Příjmení zástupce právnické osoby (PO)		15. Jméno, popř. jména zástupce právnické osoby (PO)		16. Titul za (PO)
17. Obec			18. Část obce			19. Orientační č.
20. Městská část			21. Ulice			22. Číslo domu
23. PSČ	24.	25. Telefon			26. Fax	
27. Okres			28. Název správce daně (Finanční úřad)			29. Plátce DPH*) A N
Adresa pro doručování						
30. Příjmení a jméno fyzické osoby, obchodní firma nebo název právnické osoby (příp. org. jednotky)				31. Příjmení a jméno, popř. jména zplnomocněného zástupce		
32. Obec (městská část, část obce)			33. Ulice			34. Číslo domu
35. PSČ	36.	37. Telefon			38. Fax	
Bankovní spojení						
39. Název peněžního ústavu		40. Číslo účtu		41. Kód banky	42. Specifický symbol	
Předmět finančního příspěvku (požadavek se zaokrouhluje vždy na celé koruny dolů)						44. Poč. příloh
43. Požadovaný příspěvek			Kč			
Identifikační údaje o honitbě						
45. Název honitby		46. Uznána (kým)		47. Číslo jednací	48. Ze dne	
Čestné prohlášení						
Prohlašuji, že jsem ve smyslu zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, osoba, na kterou se vztahují práva a povinnosti uživatele honitby, a souhlasím s zveřejněním údajů stanovených v pravidlech. Prohlašuji, že jsem si vědom, že předmět finančního příspěvku financovaný (i částečně) podle těchto pravidel nesmí být podpořen z jiných veřejných zdrojů nebo z fondů Evropské unie. Prohlašuji, že veškeré údaje uvedené v této žádosti a jejích přílohách jsou pravdivé, úplné a splňují podmínky těchto pravidel a že jsem si vědom právních následků uvedení nepravdivých nebo neúplných údajů.					52. Otisk razítka žadatele (u právnické osoby vždy)	
49. V		50. Dne		51. Podpis		
Výsledek projednání						
53. Vyřizuje		54. Projednáno dne		55. Přiznáno	Kč	56. Podpis
*) <i>hodící se zakroužkujte</i>						

Příloha k žádosti o poskytnutí finančního příspěvku na hospodaření v lesích podle písmene G

přílohy č. 9 k zákonu č. 487/2009 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2010

1. Rodné číslo (FO)		2. IČ (bylo-li přiděleno)			3. Příloha číslo	
Předmět příspěvku	Parametr (zkrácený název)	Technická jednotka	Počet t. j.	Sazba Kč/t. j.	Příspěvek	
					požadovaný	schválený
					Kč	
Sazbové příspěvky a	Zvěrní políčka		ha		5 000	
	Zřizování napajedel pro zvěř		ks		1 000	
	Pořízení a instalace nebo výroba a instalace	nové nory	ks		2 000	
		nová lapací zařízení	ks		1 000	
		odchyt. zař. na prasata divoká	ks		4 000	
	Hnízdní budky pro vodní ptáky		ks		500	
b	Vypouštění jedinců ohrožených druhů zvěře	tetřev hlušec	ks		7 000	
		tetřívek obecný	ks		5 000	
		koroptev polní	ks		100	
	Přenosné přístřešky pro koroptve		ks		200	
c	Oborní chovy zvěře	koza bezoárová	ks		1 500	
		bílý jelen	ks		1 000	
d	Hnízdní podložky nebo budky pro ptáky – dravce		ks		250	
	Lovecká stanoviště pro dravce – berličky		ks		40	
e	Medikované premixy pro léčbu parazitů spárkaté zvěře		kg		200	
Sazba	CELKEM			X	X	
Nákladové příspěvky	Veterinární vyšetření ke zdolávání nákaz v chovech zvěře		náklady			
			přímé (Kč)	stanovené %		
G	ÚHRNEM			X	X	

Žádost o poskytnutí finančního příspěvku na hospodaření v lesích podle písmene K přílohy č. 9 k zákonu 487/2009 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2010										3. Otisk prezentačního razítka podacího místa	
1. Podací místo					2. Reg. č. žádosti						
Žadatel											
4. Kód žadatele		5. Kód vlastnictví		6. Rodné číslo (FO)			7. IČ (bylo-li přiděleno)			8. DIČ (bylo-li přiděleno)	
9. Titul před (FO)		10. Příjmení žadatele (FO)			11. Jméno, popř. jména žadatele (FO)					12. Titul za (FO)	
13. Obchodní firma nebo název právnické osoby (PO)											
14. Titul před (PO)		15. Příjmení zástupce právnické osoby (PO)			16. Jméno, popř. jména zástupce právnické osoby (PO)					17. Titul za (PO)	
18. Obec				19. Část obce					19. Orientační č.		
21. Městská část				22. Ulice					23. Číslo domu		
24. PSČ		25.		26. Telefon			27. Fax				
28. Okres				29. Název správce daně (Finanční úřad)					30. Plátce DPH*) A N		
Adresa pro doručování											
31. Příjmení a jméno fyzické osoby, obchodní firma nebo název právnické osoby (příp. org. jednotky)						32. Příjmení a jméno, popř. jména zplnomocněného zástupce					
33. Obec (městská část, část obce)				34. Ulice					35. Číslo domu		
36. PSČ		37.		38. Telefon			39. Fax				
Bankovní spojení											
40. Název peněžního ústavu				41. Číslo účtu			42. Kód banky		43. Specifický symbol		
Předmět finančního příspěvku (požadavek se zaokrouhluje vždy na celé koruny dolů)											
K.a.1	Počet zkoušek		Sazba	2 000	Kč/zkouška	Požadováno		Kč	44. počet příloh		
K.a.2	Počet zkoušek		Sazba	2 000	Kč/zkouška	Požadováno		Kč			
K.b.1	Počet kusů		Sazba	7 000	Kč/kus	Požadováno		Kč			
K.b.2	Počet kusů		Sazba	5 000	Kč/kus	Požadováno		Kč			
K.b.3	Počet kusů		Sazba	5 000	Kč/kus	Požadováno		Kč	45. požadováno celkem		
K.b.4	Počet kusů		Sazba	5 000	Kč/kus	Požadováno		Kč	Σ		Kč
Čestné prohlášení											
Prohlašuji, že jsem ve smyslu pravidel majitel loveckého psa nebo majitel umělého chovu loveckého dravce, a souhlasím s zveřejněním údajů stanovených v pravidlech. Prohlašuji, že jsem si vědom, že předmět finančního příspěvku financovaný (i částečně) podle těchto pravidel nesmí být podpořen z jiných veřejných zdrojů nebo z fondů Evropské unie. Prohlašuji, že veškeré údaje uvedené v této žádosti a jejích přílohách jsou pravdivé, úplné a splňují podmínky těchto pravidel a že jsem si vědom právních následků uvedení nepravdivých nebo neúplných údajů.									49. Otisk razítka žadatele (u právnické osoby vždy)		
46. V			47. Dne			48. Podpis					
Výsledek projednání											
50. Vyřizuje			51. Projednáno dne			52. Přiznáno		Kč	53. Podpis		
*) hodící se zakroužkujte											

Adresy

Ministerstvo zemědělství

odbor rybářství myslivosti a včelařství
Těšnov 17
117 05 Praha 1
tel: 221 811 111

Krajský úřad Středočeského kraje

Odbor životního prostředí a zemědělství
Oddělení zemědělství a lesnictví
Ing. Miroslav Šusta
Zborovská 11
150 21 Praha 5
telefon: 257 280 925, e-mail: susta@kr-s.cz

Krajský úřad – Jihočeský kraj

Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví
Oddělení lesního hospodářství a zemědělství
Ing. Červenková Jana
U Zimního stadionu 1952/2
České Budějovice 370 76
telefon: 386 720 717, e-mail: cervenkova@kraj-jihocesky.cz

Krajský úřad Libereckého kraje

Odbor rozvoje venkova, životního prostředí a zemědělství
Oddělení vodního a lesního hospodářství
Dis. Vlastimil Nesvadba
U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2
telefon: 485 226 418
e-mail: vlastimil.nesvadba@kraj-lbc.cz

Krajský úřad Plzeňského kraje

Odbor životního prostředí
Oddělení zemědělství a lesnictví
Ing. Šlajsova Libuše
Škroupova 18, 306 13 Plzeň
telefon: 377 195 396, e-mail: libuse.slajsova@plzensky-kraj.cz

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

Odbor životního prostředí a zemědělství
Úsek ochrany zemědělské půdy a dotací
Klika Daniel, DiS.
Wonkova 1142
500 02 Hradec Králové
telefon: 495 817 428,
e-mail: dklika@kr-kralovehradecky.cz

Magistrát hlavního města Prahy

Odbor ochrany prostředí
Oddělení státní správy lesů, myslivosti,
rybářství a veterinární péče
Ing. Vlastimil Výborný
Jungmannova 35
110 00 Praha 1
telefon: 236 004 382,
e-mail: vlastimil.vyborny@cityofprague.cz

Krajský úřad Jihomoravského kraje

Odbor životního prostředí
Oddělení vodního a lesního hospodářství
Ing. Holuša Jiří
Žerotínovo náměstí 3/5
601 82 Brno
telefon: 541 651 587,
e-mail: holusa.jiri@kr-jihomoravsky.cz

Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Odbor životního prostředí a zemědělství
Oddělení ochrany přírody a lesního
hospodářství
Ing. David Mlčoch
28. října 117,
702 18 Ostrava
telefon: 595 622 265,
e-mail: david.mlcoch@kr-moravskoslezsky.cz

Krajský úřad Karlovarského kraje

Odbor životního prostředí a zemědělství
Oddělení lesního hospodářství, myslivosti a rybářství
Bc. Velká Karolína
Závodní 353/88
360 21 Karlovy Vary
telefon: 353 502 504, e-mail: karolina.velka@kr-karlovarsky.cz

Krajský úřad Olomouckého kraje

Odbor životního prostředí a zemědělství
Oddělení lesnictví
Ing. František Malý
Jeremenkova 40a
779 00 Olomouc
telefon: 585 508 403
e-mail: f.maly@kr-olomoucky.cz

Krajský úřad Ústeckého kraje

Odbor životního prostředí a zemědělství
Oddělení zemědělství
Ing. Veselá Jitka
Velká hradební 3118/48
400 02 Ústí nad Labem
telefon: 475 657 174
e-mail: vesela.j@kr-ustecky.cz

Krajský úřad Pardubického kraje

Odbor životního prostředí a zemědělství
Oddělení zemědělství
Ing. Teplá Dana
Komenského nám. 125
532 11 Pardubice
telefon: 466 026 481, e-mail: dana.tepla@krajpardubice.cz

Krajský úřad Zlínského kraje

Odbor životního prostředí a zemědělství
Oddělení zemědělství, lesního hospodářství, myslivosti a rybářství
Ing. Strakošová Marcela
Třída Tomáše Bati 21
761 90 Zlín
telefon: 577 043 369, e-mail: marcela.strakosova@kr-zlinsky.cz

Krajský úřad kraje Vysočina

Odbor lesního a vodního hospodářství a zemědělství
Oddělení lesního hospodářství a myslivosti
Ing. Bartoš Jiří
Žižkova 57
586 01 Jihlava
telefon: 564 602 264
e-mail: bartos.j@kr-vysocina.cz

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti

Útvar myslivosti
Ing. František Havránek
Jíloviště - Strnady 136
156 04 Praha 5 – Zbraslav
tel. 257892 222, fax: 257 921 444
e-mail: admin@vulhm.cz, www.vulhm.cz

Ústav pro hospodářskou úpravu lesů

Nábřeží 1326
250 01 Brandýs nad Labem
Tel.: 326 904 481 - 4
Fax: 326 902 434
Oddělení podpory státní správy lesa
a myslivosti
Ing. Trnčík Petr,
tel.: 322 319 944
e-mail: podatelna@uhul.cz, URL: <http://www.uhul.cz>

Českomoravská myslivecká jednota

Jungmannova 25
115 25 Praha 1
tel.: 224 948 456, 224 948 477
e-mail: cmmj@cmmj.cz
www.cmmj.cz

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 117 05 Praha 1
internet: www.mze.cz, email: info@mze.cz

ISBN 978-80-7084-004-7